

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Časopisno podjetje Slovenski poročevalec - Direktor: Rudi Janžura - Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 1 in 3, telefon 22-522 do 23-524 - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 22-522 do 23-524 - Oglasi oddelček: Ljubljana, Titova cesta 1, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 - Poštni predal št. 29 - Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana 400 704/1 367 - Mesečna naročnina 230 din

PREDSEDSTVO SOCIALISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE o gospodarsko-političnih aktualnih vprašanjih

Na zadnji seji Predsedstva SZDL Slovenije so razpravljali o gospodarsko-političnih vprašanjih, povezanih z izvrševanjem letošnjega plana in z neposrednimi pripravami na plan za leto 1959. Predvsem se o tistih pripravah, ki terjajo ne le posebne ekonomske in organizacijske ukrepe, temveč tudi politično aktivnost in podporo organizacij Socialistične zveze.

Večjo avtoriteto planom

Prvo je vprašanje vsklajevanja nekaterih osnovnih gospodarsko-političnih nalog med republiški, okrajnimi in občinskimi plani podjetij zaradi skladnejšega izvrševanja gospodarsko-političnih nalog, skladnejšega kakor ga lahko ugotovljamo doslej. To skladnost bi bilo treba doseči tako na področju proizvodnje, izvoza in uvoza, zaposlovanja nove delovne sile, glede obsega in strukture investicij, glede predvidevanja skupnih sredstev, ki bodo na razpolago na posameznih nivojih, glede razdelitve in uporabe teh sredstev, prav tako pa tudi glede višine proračunske potrebe. Vedno znova namreč ugotovljamo, da je v načelu lahko doseči soglasje, da pa v konkretni aktivnosti te soglasnosti in skladnosti ni. To ugotovljamo zlasti takrat, ko predmetne naloge, kako so bile izvršene naloge, ko vidimo dokajšnje razlike med postavljenimi nalogami in cilji ter njihovo realizacijo.

Glede zaposlovanja delovne sile je bilo že na zadnji seji ugotovljeno, da so gospodarske organizacije na splošno mimo predvidenih povečanih števil zaposlenih delavcev. Isto velja tudi za nekatera druga področja.

Na osnovi takih ugotovitev, ki se iz leta v leto ponavljajo, je potrebno, da dobi plan večjo avtoriteto navzdol in sicer v okviru, ki jih le-ta predpisuje samoupravni organom. Poleg aktivnosti političnih in družbenih organizacij bodo v bodoče tem vprašanjem posvečali posebno pozornost ljudski odbori, kakor tudi zvezna in republiška ljudska skupščina.

Bistvena je struktura investicij

Drugo posebno vprašanje je področje investicijske politike. Ponovno ugotovljamo, da je izredno živa orientacija na povečanje obsega investicijske potrebe. To velja tako za celotno Slovenijo, kot za posamezne okraje. Poleg tega je še vedno izredno živa orientacija, investirati večino sredstev v industrijo. Ta tendenca še dobiva podporo tudi v težavah, ki so nastale v zvezi s prekinitvijo gospodarske pogodbe in Vzhodom in v tej zvezi s spremembami glede razdelitve investicijskih sredstev, predvidenih z zveznim perspektivnim planom. V zvezi s prekinitvijo teh pogodb se namreč ugotavlja, da bo zmanjkalo sredstev za to, da bi izvršili vse investicije, ki so predvidene v perspektivnem planu, kar predstavlja nov pritisk, da se na drug način, kakor je bilo predvideno, razdele lastna sredstva v korist investicij, pri strukturi investicij na v korist industrijskih investicij.

Glede strukture investiranja nam večletni pregled nazaj, pa tudi letošnje izkušnje kažejo, da pravzaprav še nismo prelomili dosedanje prakse in da investicije v obrt, trgovino, kmetijstvo in komunalno zaostajajo iz za planskih predvidevanj.

Opažamo dalje, da trpijo zlasti tako imenovane negospodarske investicije, se pravi investicije na področju prosvete, zdravstva in komunale. Pri stanovanjski izgradnji lahko ugotovimo, da se sicer večja sredstva, da pa nekateri občinski stanovanjski skladi niso uporabili vseh sredstev, ki bodo ostala neizkoriščena in bodo zaradi tega večji prenos iz leta 1958 v leto 1959 predvsem zato, ker je gradbena operativna nesposobna, da bi hitreje gradila stanovanja, poleg tega pa je preveč angažirana pri drugih delih v industriji, letos pa še posebej na avtoce-

Da bi vplivali v korist odpravljanja teh pojavov v investicijski politiki, bo treba v republiških in okrajnih planih jasno formulirati ne le splošne smernice, ampak konkretno določiti strukturo investicijske potrebe in s tem zagotoviti razvoj tistih gospodarskih dejavnosti, ki v sedanjem položaju najučinkoviteje rešujejo probleme družbenega in osebnega standarda.

Nekatere ugovore, kot n. pr. da je razvoj industrije v Sloveniji v primerjavi s celotnim razvojem industrije v Jugoslaviji zapostavljen, pobijajo že sami podatki in ugotovitve, ki kažejo, da se v LRS zaradi že dosežene socialne strukture najbolj čutilo na življenjskem standardu sorazmerno visoke investicije v gospodarstvu posebej v industriji in zaostajanje investicij v druga področja.

Prav slovenska industrija pa ima poleg tega največje možnosti, da z združevanjem lastnih sredstev izvršuje tiste investicije, ki so predvidene v perspektivnem planu. Če bi znali ta sredstva pravilno izkoristiti in pravilno združevati, bi lahko izvršili večino nalog.

Nekateri ugovarjajo ukrepom za disciplino v izvajanju plana, češ da se s tem zmanjšuje pristojnost samoupravnih organov in predstavnih teles. V tem posledje je nujno opozoriti prav preko političnih organizacij, da nikdar ni bilo mišljeno, da bi se z decentralizacijo sredstev ustvarjala in dopuščala stihija. Vnašanje večjega reda in planske discipline ne predstavlja nevarnosti za samoupravnost organov, temveč le odpravlja tiste slabosti, ki smo jih doslej lahko ugotovljali v delovanju organov, ki jim gre nadzorstvo in kontrola nad izvrševanjem plana.

(Nadaljevanje na 2. strani)

REDNA TEDENSKA TISKOVNA KONFERENCA V SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE

Dopolnilo in podpihovanje protijugoslovanske kampanje

Sedanja protijugoslovanska kampanja v državah socialističnega tabora nikakor ni poučna ideološki diskusiji, je izjavil predstavnik sekretariata za zunanje zadeve

BEOGRAD, 14. nov. (Tanjug). Na današnji tiskovni konferenci so predstavniki državnega sekretariata za zunanje zadeve postavili vprašanje, če lahko kaj pove o tistih delih govora prvega sekretarja poljske združene delavske partije Vladislava Gomuške in prvega sekretarja Komunistične partije Sovjetske zveze ter predsednika vlade ZSSR Nikite Hruščeva na nedavnem mitingu v Moskvi, ki se nanašajo na Jugoslavijo.

»Vedno smo poudarjali, je izjavil predstavnik državnega sekretariata Drago Kunc, da v naših odnosih z vsemi državami razlike v ideoloških pogledih ne smejo biti ovira za obstoj in razvijanje normalnih in prijateljskih meddržavnih odnosov.«

»Sedanja protijugoslovanska kampanja v državah socialističnega tabora po svojem slovarju, metodah, odprti napadih na zunanjo in notranjo politiko FLRJ in v nekih državah celo na jugoslovansko teritorialno integriteto, nikakor ni podobna ideološki diskusiji.

Izvajanja Gomuške in Hruščeva predstavljajo kljub izraženim željam za dobrimi meddržavnimi odnosi — je dejal Kunc — v bistvu dopolnilo in podpihovanje te kampanje, kar nas ne preseneča, ker je v skladu z ustaljeno prakso, da se medsebojne obiske partijsko-državnih delegacij držav socialističnega tabora izkoristi za protijugoslovanske napade.

»Sedanja protijugoslovanska kampanja v državah socialističnega tabora po svojem slovarju, metodah, odprti napadih na zunanjo in notranjo politiko FLRJ in v nekih državah celo na jugoslovansko teritorialno integriteto, nikakor ni podobna ideološki diskusiji.

Medlo zanimanje

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

PARIZ, 14. nov. (Po telefonu). Samo deset dni je še do prvega dela volitev. Volilnih sestankov je ogromno, toda poslušalci redko napolnijo majhne dvorane, kjer jih čakajo kandidati. Celotno zanimanje tistih, ki jih vendarle pridejo poslušati, je medlo. Redko kdo kaj vpraša, skoraj nobenih nasprotnih verzij ni, ni ognjevite razprave, prepričev.

Seveda kandidati napadajo svoje nasprotnike, skušajo pa prepričati poslušalce le, da so bila njihova pojmovanja zmeraj liberalna, drugi branijo evropski blok, ki se edini lahko učinkovito upre blokom Sovjetov, Amerikancev in Kitajcev, tretji, okrašeni s številnimi lorenškimi križi, podrobno razlagajo degolitično vero. Vse to volivcem ne gane. Včasih se zdi, da so prišli sem samo zato, ker so gospodarske težave vse huje, denarja za razvedrilo vse manj in ker si ne morejo privoščiti kina ali kozarčka v svojem bistriju, pridejo pač na sestanek, da nekako mine čas.

Komentatorji poskušajo napovedati uspeh znanih osebnosti. Razumljivo je, da so popolno gotovostjo dodelujejo stole v Bourbonški palači ljudem, kot so Mendes-France, Mollet, Duclos, toda mnogi se delj ne spuščajo. Na splošno sodijo, da je odločitev volivcev 13. novembra popolna neznanca.

V Alžiru je medtem centralna komisija zaključila delo in od 53 list jih je po umiku starih in zavrnitvi sedmih ostalo polnovoljavnih samo še 42. Od 18 volilnih okrožij jih ima 5 samo eno listo, kar pomeni, da lahko trinajst muslimanov in pet Evropejcev od danes že smatramo za poslance francoske skupščine. Toda ministrski svet je danes nepričakovano sklenil drugače. Liste, ki jih je Hoppenot zavrnil, še niso pokopane. Ljudem na teh listah, katerim komisija ni ugovarjala, je dovoljeno, da poiščejo nove kandidate in z njimi izpolnijo izpraznjena mesta. Svet v Parizu jim za to še ni določil roka, tako da imajo pred seboj dovolj časa za iskanje ljudi, ki bodo izpolnjevali potrebne pogoje. Kaj je peljalo de Gaulle k tej izjemi? Zavrnjene liste niso bile nič manj integralistične kot večina ostalih in če izginejo ali ne, se položaj ne bo občutno spremenil. Po odkritju oficirskih mahinacij, po Savaryjevi izjavi, da bo tamkajšnje poveljstvo šlo celo tako daleč, da je za čas od 30. oktobra do 1. decembra poslalo na dopust oficirje

PREMENOVA

Stanje 14. nov.: Nad severnim Sredozemljem se še vedno zadržuje področje nizkega zračnega pritiska, vendar se hitro polni. Nad zahodno Evropo doteka v višinah toplejši zrak in se s tem v zvezi gradi področje visokega zračnega pritiska.

Napoved za soboto: Spremenljivo oblačno vreme, zjutraj po kotelni megli, oziroma nizka oblačnost. Najnižje nočne temperature med 4 in 8, v Primorju okoli 10, najvišje dneвне do 13, v Primorju do 16 stopinj C.

prijateljstva, vendar je normalno in nesprejemljivo, da se le-to gradi na skupnih napadih na neko tretjo državo.

Menimo, da današnji članek v »Borbi« verno odraža stališče našega javnega mnenja — je izjavil na koncu predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve.

ZVEZNA LJUDSKA SKUPŠČINA SE BO SESTALA 25. NOVEMBRA

Beograd, 14. nov. (Tanjug). Predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sklical sejo zveznega zbora in zbora proizvajalcev za 25. november ob 9.30.

Kakor pričakujejo, bosta oba zbora proučevala na svojih sejah predlog zveznega družbenega plana za leto 1959, nadalje predlog zakona o invalidskem zavarovanju, predlog zakona o izpremembah in

izpopolnitvah zakona o prekrških kakor tudi nekatere druge zakonske predloge in odločbe.

Pred zasedanjem zvezne ljudske skupščine se bo začelo živahno delo nekaterih skupščinskih odborov, ki se bodo sestali prihodnji ponedeljek. Oba odbora za narodno gospodarstvo, ki se bosta sestala 17. novembra ob 9. uri dopoldne, bosta razpravljala o predlogu družbenega plana za leto 1959.

V ponedeljek se bodo sestali tudi odbor za socialno politiko in ljudsko zdravje pri zveznem zboru ter odbora za vprašanje dela in socialnega zavarovanja pri zboru proizvajalcev zaradi proučitve predloga zakona o invalidskem zavarovanju.

»Sedanja protijugoslovanska kampanja v državah socialističnega tabora po svojem slovarju, metodah, odprti napadih na zunanjo in notranjo politiko FLRJ in v nekih državah celo na jugoslovansko teritorialno integriteto, nikakor ni podobna ideološki diskusiji.

»Sedanja protijugoslovanska kampanja v državah socialističnega tabora po svojem slovarju, metodah, odprti napadih na zunanjo in notranjo politiko FLRJ in v nekih državah celo na jugoslovansko teritorialno integriteto, nikakor ni podobna ideološki diskusiji.

»Sedanja protijugoslovanska kampanja v državah socialističnega tabora po svojem slovarju, metodah, odprti napadih na zunanjo in notranjo politiko FLRJ in v nekih državah celo na jugoslovansko teritorialno integriteto, nikakor ni podobna ideološki diskusiji.

»Sedanja protijugoslovanska kampanja v državah socialističnega tabora po svojem slovarju, metodah, odprti napadih na zunanjo in notranjo politiko FLRJ in v nekih državah celo na jugoslovansko teritorialno integriteto, nikakor ni podobna ideološki diskusiji.

»Sedanja protijugoslovanska kampanja v državah socialističnega tabora po svojem slovarju, metodah, odprti napadih na zunanjo in notranjo politiko FLRJ in v nekih državah celo na jugoslovansko teritorialno integriteto, nikakor ni podobna ideološki diskusiji.

PREMENOVA

Stanje 14. nov.: Nad severnim Sredozemljem se še vedno zadržuje področje nizkega zračnega pritiska, vendar se hitro polni. Nad zahodno Evropo doteka v višinah toplejši zrak in se s tem v zvezi gradi področje visokega zračnega pritiska.

Napoved za soboto: Spremenljivo oblačno vreme, zjutraj po kotelni megli, oziroma nizka oblačnost. Najnižje nočne temperature med 4 in 8, v Primorju okoli 10, najvišje dneвне do 13, v Primorju do 16 stopinj C.

Predsednik Tito se je vrnil v Beograd

Beograd, 14. nov. (Tanjug). Predsednik republike Tito se je vrnil danes v Beograd po končanem zdravljenju na Brionih.

Predsednik Tito sprejel zastopnike tobačnega kombinata iz Prilepa

Beograd, 14. nov. (Tanjug). Predsednik republike Tito je sprejel popoldne zastopnike tobačnega kombinata iz Prilepa, ki so mu sporočili željo svojega kolektiva, da bi skupno z njim proslavil pomemben jubilej — 85-letnico dela.

Predsednik Tito se je zahvalil za pozdrave in obžaloval, ker mu ne bo mogoče prisostvovati proslavi, v razgovoru pa je naprosil svoje goste, naj sporoče članom kolektiva tobačnega kombinata v Prilepu pozdrave z željo za nadaljnje uspehe v njihovem delu.

Veljko Mičunović državni podsekretar za zunanje zadeve

Beograd, 14. nov. (Tanjug). Zvezni izvršni svet je imenoval dosedanjšega veleposlanika FLRJ Veljka Mičunovića v Moskvi za državnega podsekretarja v državnem sekretariatu za zunanje zadeve.

DIPLOMATSKA KRONIKA

ATENE — Grški zunanji minister Averof je danes sprejel jugoslovanskega veleposlanika v Atenah Mito Miljkovića. Med razgovorom, ki ga je zahteval minister Averof, sta se razgovarjala, kot se je izvedelo, o

Danes seja zveznega izvršnega sveta

Beograd, 14. nov. (Tanjug). Po obvestilu sekretariata za informacije bo imel zvezni izvršni svet jutri sejo, na kateri bo proučil predlog zveznega proračuna za leto 1959 ter predlog o izpremembah in izpopolnitvah instrumentov za razdeljevanje skupnega dohodka gospodarskih organizacij v letu 1958 in 1959. Razen tega bo proučil nekatere zadeve s področja socialnega zavarovanja, delovnih odnosov, prosvete in kulture.

Naša nota Bolgariji

Beograd, 14. nov. (Tanjug). Veleposlanstvo FLRJ v Sofiji je včeraj izročilo bolgarskemu zunanjemu ministruv prostestno noto. Nota je v zvezi z govorom Cole Dragotičeva, člana CK KP LR Bolgarije na proslavi obletnice Oktobrske revolucije v Sofiji 6. novembra. Nota poudarja, da sta bila v tem govoru Jugoslavija in njen družbeni sistem grobo in žaljivo napadena ter da so taki napadi v zadnjem času postali pogosta praksa odgovornih bolgarskih voditeljev, kar ima za posledico nadaljnje zaostrovanje odnosov med obema državama.

V. Hreščak

nekaterih vidikih grško-jugoslovanskih odnosov, in o nekaterih vprašanjih, ki zanimajo obe državi in okvirju sedanjega zasedanja generalne skupščine OZN.

BEOGRAD — Z ukazom predsednika republike je bil postavljen za izrednega in popolnomočnega veleposlanika FLRJ Jugoslavije na Japonskem doktor Franc Kos, dosedanji jugoslovanski veleposlanik v Švici.

DJAKARTA — Indonezijski predsednik Sukarno je sprejel danes v svoji rezidenci v Ubogoru jugoslovanskega veleposlanika v Djakarti Staneta Pavliča, ki mu je izročil osebno poslanico predsednika republike Josipa Broza Tita.

Komisija zveznega odbora SZDL v Mariboru

Maribor, 14. nov. v Mariboru se mudi na službenem obisku posebna komisija zveznega odbora SZDL Jugoslavije, ki proučuje delo občinskih odborov in osnovnih organizacij Socialistične zveze. Med člani komisije je tudi predsednik CK LMJ Miká Tripalo. Komisija je proučila delo občinskega odbora SZDL občin Tabor in Ormož ter osnovnih organizacij terenov Studenci in Nova vas v Mariboru. Prav tako so obiskali stanovanjske bloke mariborske tekstilne tovarne, otroški vrtec stanovanjske skupnosti, dopoldne pa so imeli daljši razgovor s člani komisije za družbene organizacije pri okrajnem odboru SZDL v Mariboru.

POMEMBNA PRIDOBITEV ZA ZIMSKI SPORT IN TURIZEM NASPLOH JE NEDVOMNO ZICNICA NA VITRANC, KI JO BODO NA PRAZNIK 29. NOVEMBRA SLOVENO IZROČILI NAMENU. — ZDAJ SLUŽI TA NAPRAVA V GLAVNEM PREVOZU GRADBENEGA MATERIALA K SREDNJI POSTAJI, KJER GRADNJO LIGNO OKREPEVALNICO IZ MONFIZNIH ELEMENTOV. NAJBOLJ NEBUDČAKANA MLADINA IZ KRANJSKE GORE IN OKOLICE PA SE ŽE NEKAJ ČASA HADA POSELUJEJE ZICNICA, NA VRHU JE NAMRUC ŽE OKROG 25-CM SNEGA. Foto: Crmak

SEJA UPRAVNEGA ODBORA REPUBLIKE OBRTNE ZBORNICE

Občine in okraji odgovorni za nemoten razvoj obrti

Republiški in okrajni perspektivni plani niso vsklajeni — Mnogo premalo vajencev

LJUBLJANA, 14. nov. Danes dopoldne je bila seja upravnega odbora republiške obrtne zbornice, ki so se je udeležili tudi predsednik zveze obrtnih zbornic Jugoslavije Tone Fajfar in zastopniki republiškega odbora sindikata obrtnih delavcev. Sejo je vodil predsednik republiške zbornice Ivan Novak.

V razpravi je bilo rečeno, da okrajni plani niso vsklajeni z republiškim glede vključevanja vajencev v obrt. To pa velja tudi za investicijske plan. Tako so okrajne zbornice planirale glede investicij le 44%, glede na republiški plan investicij v obrti.

Petletni republiški perspektivni plan o vključevanju na novo zaposlenih v obrt znaša 17.000 ljudi. Po tem planu bi se od leta 1957 do 30. junija 1958 moralo zaposliti v obrti 4132 ljudi, plan pa je bil dosežen le 66%, t. j. 2750 novo zaposlenih. Tako se je v ljubljanskem okraju zaposlilo v tem razdobju na novo 640 ljudi namesto 1600, v Celju 1034 namesto 2040, v Kranju 650 namesto 1737, v Murski Soboti 10 namesto 612 itd. Te številke kažejo, da petletni perspektivni plan ne bo dosežen, če zbornice temu ne bodo posvetile več pozornosti.

Podoben je problem pri vajencih, ki bi se jih moralo letno vključiti v obrt 3500, pa se jih je v letu 1957 vključilo le 33 kot prejšnja leta, tako da je bil plan dosežen s 5,5%. Razen tega pa je bilo v enem letu tudi razveljavljenih okoli 1000 pogodb med vajenci in mojstri, kar pomeni 1/4 vseh pogodb. Po realnih možnostih bi se lahko vključilo v obrt v posameznih okrajih letno približno v Celju 414 vajencev, vključenih pa je bilo v enem letu 254 v Novi Gorici 629 planiranih v okrajnem planu le 81, v Ljubljani od 1790 le 732 itd.

Ob teh podatkih pa je treba reči, da so se republiški in okrajni plani močno navzkriž. Tako so v Koprnu planirali 76 vajencev na leto, republiški plan pa predvideva za Koper 308 vajencev na leto, kranjski

Demetrij Zebre direktor ljubljanske Opere

Na mesto direktorja Opere SNG v Ljubljani, ki je bilo izpraznjeno po ostavki dr. Danila Svare, je gledališki svet na svoji zadnji seji imenoval dirigenta Demetrija Zebreta. Demetrij Zebre se je rodil leta 1912 v Ljubljani. Glasbo je študiral v Pragi, kjer je diplomiral iz kompozicije in dirigiranja. V ljubljanski Opere je deloval od leta 1938. Po vojni je bil štiri leta direktor Opere v Mariboru, nato pa je leta 1953 odšel v Zagreb, kjer je deloval kot dirigent vse do sedanega imenovanja za direktorja naše osrednje operne hiše.

PREDSEDSTVO SOCIALISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE o gospodarsko-političnih aktualnih vprašanjih

(Nadaljevanje s 1. strani) da z večjo proizvodnjo in da z boljšim trgovskim posredovanjem večjih količin blaga vplivamo na tržne odnose. Vendar je bilo važno formirati jasno javno mnenje o tem, da ti ukrepi na trgu niso kampanja, ki naj traja par mesecev, kakor se to ponekod sliši. Za podporo doslednemu izvajanju takih ukrepov bi bilo važno, da bi tudi Socialistična zveza ustvarjala javno mnenje, kar bi v bodoče lahko v veliki meri podprlo izvajanje te akcije. Pri teh ukrepih se je namreč pokazalo, da smo imeli dve vrsti reakcije. Prva je temeljila na nerazumevanju in na nezauzemanju v to, da bo mogoče te ukrepe izvesti tako, da bodo v korist delavskemu prebivalstvu, drugi del reakcije pa je šel na to, da izkoristi trenutno nesigurnost s konkretno politično opozicijsko akcijo. Tu moramo še vedno računati s kritiko s pozicij informbroja in s tendencami zapadnjaško usmerjenih elementov, ker oboji skušajo izkoristiti tako naše gospodarske težave, kot tudi nerazumevanje naših ukrepov zaradi odsotnosti stalne akcije političnih organizacij.

Vso skrb zadržnim svetom Četrty problem je v zvezi z odnosom mesto — vas. O tem odnosu, ki se ustvarja na tržnišči, smo ugotovili, da gre za akcijo dohodkov izrazito v smeri vasi in da bo treba preko tržnih ukrepov z dogovarjanjem odkupnih cen in s povečanimi cenami za nekatere artikole, dalje preko pravilneje določene politike in politike obdninskih dohodkov, vplivati na pravišnje odnose pri dvigavanju

plan je 59 vajencev na leto, republiški pa 410 itd. Po takem planu go v kranjskem okraju že preseglje plan za tri leta, toda po republiškem ga še niso. Na seji je bilo mnogo govora tudi o odnosih občin do obrti. Ti so v številnih primerih le deklarativni in občinam je zlasti razvoj družbenega sektorja obrti premajhna skrb. To je v svoji razpravi poudaril tudi predsednik Zveze obrtnih zbornic Tone Fajfar. Dejal je, da dosežanja praksa kaže, da je celo v Sloveniji, kjer je obrt najmočnejše razvita, zelo malo okrajev in občin, ki kažejo vsaj

ENOTEN SKLAD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

Beograd, 14. nov. (Tanjug). Izvršni odbor Zveznega zavoda za socialno zavarovanje je imel danes v Beogradu sejo, na kateri so govorili o problemih organizacije in finansiranja socialnega zavarovanja. Odbor je zavzel stališče, da je potrebno še nadalje ohraniti sedanjo organizacijo služb socialnega zavarovanja, vendar pa omogočiti, da se lahko v okviru enega okraja ustanovi dvoje ali več zavodov, ki bi bili v enakem odnosu z republiškim zavodom in z ljudskim odborom okraja. O tem naj bi sklepal republiški

Milijoni, ki jih plačujejo potrošniki

Kršitev predpisov o standardih nudi podjetjem neupravičene zasluge

Beograd, 14. nov. (Tanjug). Tržna inšpekcija je v zadnjem času prejela več pritožb o neupoštevanju predpisov o standardih, kar vodi k manjšim ali večjim špekulacijam, dvigavanju cen blaga in varanju potrošnikov.

Pri pregledu šestih najboljših in najsodobnejše opremljenih podjetij mlinske industrije so ugotovili, ko so preizkusili 272 vzorcev moke, da presega pri vzorcu moke, da presega pri 32% vzorcev vlažnost dovoljeno mejo 14 odstotkov. Ker poveča za 1% večja vlažnost zasluge mlinskega podjetja za 500 din (na leto zmeljejo okoli 1.300.000 ton moke), zaslužijo podjetja pri tem okoli 650 milijonov dinarjev. Samo v enem mlinu so ugotovili v sedmih mesecih poslovanja zasluge 74 milijonov din s kršitvijo standarda na ta način.

Pri preizkusu vzorcev podjetij konzervne industrije je tržna inšpekcija ugotovila, da skoro v polovici podjetij kakovost blaga ne ustreza predpisanim standardom. Na videz majhen

prekršek tovarne »Kraš«, ki je namesto po standardih predpisanih količin dajala za 6% manj lešnikov, je prinesel nedopusten zasluge 5 milijonov dinarjev. Račun je enostaven: kilogram lešnikov velja 1200 dinarjev, kilogram mlečne čokolade, ki jo nadomeščajo lešniki, pa samo 700 dinarjev. Mnogoštevilni prekrški standarda so ugotovili tudi v podjetjih za promet s surovimi kožami. Ker se cene za janje kože prosto formirajo, deklarirajo podjetja zelo pogosto tudi slabše kakovost za to vrsto kož in dosegaajo znatno večje cene. Pri kršitvi predpisov o standardih ne zaostajajo niti pro-

izvršni svet na predlog republiškega zavoda za socialno zavarovanje. Odbor je mnenja, da bi bilo treba za vso državo uvesti enotne sklade dolgoročnega zavarovanja namesto sedanje razdrobljenosti na republike. Skladni zdravstvenega zavarovanja bi še nadalje ostali pri okrajnih zavodih, tako da bi se sedanje pozavarovanje v okviru republik razširilo na celotno državo. To stališče je izvršni odbor Zavoda za socialno zavarovanje utemeljil z načelnimi in praktičnimi razlogi.

izvajalci tekstila. Zelo malenkostno zmanjšanje širine po predpisanim standardu omogoča tekstilnim podjetjem zelo visoke zasluge. Izmed 54 analiziranih so ugotovili take prekrške pri 14 podjetjih. Manjša širina, ki se brez merjenja niti ne more opaziti, je prinesla milij. din zasluge pri metru

Razgovori o programu dela

Vojaški predstavniki Vzhoda in Zahoda so se za zaprtimi vrati sestali že četrty — Razpravljali so o programu dela te konference

ZENEVA, 14. nov. (AFP-Reuter). Vojaški predstavniki Vzhoda in Zahoda na konferenci o ukrepih proti nenadnemu napadu so se danes za zaprtimi vrati že četrty sestali. Po sporočilu, ki je bilo objavljeno po tem zasedanju, so se predstavniki desetih držav danes razgovarjali o programu dela te konference. Nek zahodni predstavnik je o razgovorih izjavil, da na tem sestanku niso dosegli vidnejšega napredka. Na današnjem sestanku je v imenu zahodnih strokovnjakov govoril kanadski predstavnik Wilgress, v imenu Vzhoda pa vodja sovjetske delegacije Kuznecov.

Iz obveščenihi virov se je vedelo, da je Kuznecov ostro kritiziral zahodni predlog o delu na znanstveno razpravljanju lu konference. Zahodna stran želi, naj bi se ti razgovori ome- jili na znanstveno razpravljanje

dale v delokrog sovjetskega poveljnika na osnovi sporazuma o četvertem statusu, bi v tem primeru prešle na vzhodnonemško vlado. Ker vzhodnonemška vlada nima nobenih obveznosti, ki so vezale sovjetskega poveljnika, bi Pankov lahko z vrsto ukrepov popolnoma zavrl promet in oskrbo zahodnega sektorja, kar je doslej na osnovi zavezniskega sporazuma o ukinitvi blokade leta 1949 funkcioniralo več ali manj zadovoljivo.

V primeru take poteze sta dve možnosti: prvič, v razgovorih z vzhodnonemško vlado bi bilo treba rešiti sporna vprašanja, kar bi pomenilo priznanje njene suverenosti, drugič, kolikor bi se to ne zgodilo, bi bila lahko plovlva, železniški in cestni promet v zahodnem Berlinu popolnoma paraliziran in mesto bi bilo neoskrbovano.

Kombinacija za akcijo v primeru prve možnosti ni. Zahodne sile v Bonnu popolnoma izključujejo to možnost. Za drugo možnost so načrti in napovedi mnogo bolj konkretni. Zahodnonemški načelnik mesta Amrehn je izjavil, da so v mestu nakopičene rezerve v vrednosti okoli 800 milijonov mark in s tem je mogoče brez kakršnega koli dovolja oskrbovati mesto vsaj pol leta. Poleg tega lahko ZDA dajo na razpolago kakih šest stirimotornih letal, med njimi na reaktivni pogon, ki bi lahko po načrtu v primeru potrebe, opravljali promet z Berlinom, seveda, če bi Vzhodna Nemčija tak promet v svojem zračnem prostoru odobrila. In če ga ne odobri? O tem v Bonnu neradi govorijo. To so kombinacije, ki so zelo tvegane in nevarne in po prepričanju tukajšnje javnosti do njihove uresničitve verjetno ne bo prišlo.

Odhod nemškega odpravnika poslov iz Bonna v Berlin, o potovanju sovjetskega veleposlanika v vzhodnem Berlinu Pervuhina v Moskvo, napovedujejo vedno bolj živahno aktivnost, ki naj po uverturi Hruščeva in Grottevhola pokaže pravi smisel novih poti. V jeku dogodkov v zvezi z Berlinom je v Bonnu na stranskem tiru izbruhnila v javnosti politična zadeva širokega obsega, ki je vzbudila zanimanje in zaprepačenje.

Ze prej je vzhodnonemški podpredsednik vlade Ulbricht večkrat izrazil trditve, da je nek zahodnonemški minister imel v Pankovu razgovore o rešitvi nemškega vprašanja na osnovi konfederacije. Bonn je doslej te vesti energično demantiral, toda pred nekaj dnevi je Ulbricht ponovil svoje trditve in točno označil datum razgovorov, ni pa hotel povedati imena zahodnonemškega ministra. V Bonnu so še vedno molčali, berlinski novinarji pa so po datumih, ki jih je povedal Ulbricht, ugotovili, da je bil tiste dni — 11. januarja 1955 in 20. novembra 1956 — od članov zahodnonemškega kabineta v Berlinu edino tedanja finančni in sedanji pravosodni minister Schäfer.

V Bonnu niso mogli več molčati. Schäfer je priznal, da je bil tiste dni res onstran cone meje in da je imel razgovore s sovjetskim veleposlanikom Puskimom ob posredovanju nekega vzhodnonemškega funkcionarja. Schäfer je navedel, da za to ni imel naloga kabineta, in da je edino kancler Adenauer vedel za razgovore ter da je razgovore podvzel le, »sledec glasu svoje vesti«. O vsehnih razgovorih Schäfer ni povedal podrobnosti, toda sedaj se je pojavila vzhodnonemška osebnost, ki je vzdrževala stike s Schäferjem.

Prejšnji namestnik vzhodnonemškega obrambnega ministra generalmajor Vincent Müller je v nekem intervjuju izjavil, da je dvakrat govoril s Schäferjem in posredoval v razgovorih se je Schäfer — kot je izjavil Müller — izjasnil za konfederacijo, ki naj bi bila podobna zvezi držav Beneluksa za izstop iz blokov in omejitve oborožitve ter za uporabo atomske energije v miroljubne namene. Pri tem je Schäfer dejal, da dela z vednostjo kanclerja Adenauerja in omejenega kroga ljudi v zahodnonemški vladi.

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direktnih stikih z nepriznano Vzhodno Nemčijo. Na drugi strani je diskreditirano tudi ogrodje Adenauerjeve teze, po kateri Vzhodna Nemčija ni priznana država in partner v vprašanju združitve. In končno gre za konfederacijo, ki je bila javno zavrnjena v vseh uradnih zahodnonemških stališjih kot osnova za združitve. Prav v sedanjem času je zadeva dobila poseben pomen in odkriva ozadje, ki javnosti in političnim krogom kaže kršitev lastnih, točno deklariranih zamisli. To lahko tudi v bodoče diskreditira načela Bonna do združitve. Djordje Zelmanović

Pričakovanja v Bonnu

(OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA)

BONN, 14. nov. (Po telefonu). V zatižju, ki je nastalo po vladni izjavi o izvajanju Hruščeva, se z velikim zanimanjem pričakuje nadaljnja poteza z Vzhoda, na drugi strani pa se pričakuje konkretne možnosti, ki bi nastale z umikom sovjetskih čet iz Berlina in morebitnim umikom enot sovjetske vojske iz celotne Vzhodne Nemčije, kar je povedal Grottevhof v zelo skrbni formulaciji.

Mnenja, ki jih tu izražajo o končnih ciljih Sovjetske zveze in Vzhodne Nemčije, napovedujejo, da namerava Sovjetska zveza z opustitvijo sedanjega statusa izsiliti čimprej priznanje suverenosti Vzhodne Nemčije nad Berlinom. V nadaljnje pri perspektivi se kaže tudi možnost zahteve po zahodnem priznanju panjkovske vlade kot edinega ustreznega činitelja v reševanju nemškega vprašanja, kar so doslej s strani Zahoda najenergичnejše zavračali. Prva faza ukinitve kontrole nad Berlinom bi pomenila kršitev najsvetlejših zahtev Zahoda in Bonna. Vse funkcije, ki so spa-

mantiral, toda pred nekaj dnevi je Ulbricht ponovil svoje trditve in točno označil datum razgovorov, ni pa hotel povedati imena zahodnonemškega ministra. V Bonnu so še vedno molčali, berlinski novinarji pa so po datumih, ki jih je povedal Ulbricht, ugotovili, da je bil tiste dni — 11. januarja 1955 in 20. novembra 1956 — od članov zahodnonemškega kabineta v Berlinu edino tedanja finančni in sedanji pravosodni minister Schäfer.

V Bonnu niso mogli več molčati. Schäfer je priznal, da je bil tiste dni res onstran cone meje in da je imel razgovore s sovjetskim veleposlanikom Puskimom ob posredovanju nekega vzhodnonemškega funkcionarja. Schäfer je navedel, da za to ni imel naloga kabineta, in da je edino kancler Adenauer vedel za razgovore ter da je razgovore podvzel le, »sledec glasu svoje vesti«. O vsehnih razgovorih Schäfer ni povedal podrobnosti, toda sedaj se je pojavila vzhodnonemška osebnost, ki je vzdrževala stike s Schäferjem.

Prejšnji namestnik vzhodnonemškega obrambnega ministra generalmajor Vincent Müller je v nekem intervjuju izjavil, da je dvakrat govoril s Schäferjem in posredoval v razgovorih se je Schäfer — kot je izjavil Müller — izjasnil za konfederacijo, ki naj bi bila podobna zvezi držav Beneluksa za izstop iz blokov in omejitve oborožitve ter za uporabo atomske energije v miroljubne namene. Pri tem je Schäfer dejal, da dela z vednostjo kanclerja Adenauerja in omejenega kroga ljudi v zahodnonemški vladi.

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direktnih stikih z nepriznano Vzhodno Nemčijo. Na drugi strani je diskreditirano tudi ogrodje Adenauerjeve teze, po kateri Vzhodna Nemčija ni priznana država in partner v vprašanju združitve. In končno gre za konfederacijo, ki je bila javno zavrnjena v vseh uradnih zahodnonemških stališjih kot osnova za združitve. Prav v sedanjem času je zadeva dobila poseben pomen in odkriva ozadje, ki javnosti in političnim krogom kaže kršitev lastnih, točno deklariranih zamisli. To lahko tudi v bodoče diskreditira načela Bonna do združitve. Djordje Zelmanović

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direktnih stikih z nepriznano Vzhodno Nemčijo. Na drugi strani je diskreditirano tudi ogrodje Adenauerjeve teze, po kateri Vzhodna Nemčija ni priznana država in partner v vprašanju združitve. In končno gre za konfederacijo, ki je bila javno zavrnjena v vseh uradnih zahodnonemških stališjih kot osnova za združitve. Prav v sedanjem času je zadeva dobila poseben pomen in odkriva ozadje, ki javnosti in političnim krogom kaže kršitev lastnih, točno deklariranih zamisli. To lahko tudi v bodoče diskreditira načela Bonna do združitve. Djordje Zelmanović

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direktnih stikih z nepriznano Vzhodno Nemčijo. Na drugi strani je diskreditirano tudi ogrodje Adenauerjeve teze, po kateri Vzhodna Nemčija ni priznana država in partner v vprašanju združitve. In končno gre za konfederacijo, ki je bila javno zavrnjena v vseh uradnih zahodnonemških stališjih kot osnova za združitve. Prav v sedanjem času je zadeva dobila poseben pomen in odkriva ozadje, ki javnosti in političnim krogom kaže kršitev lastnih, točno deklariranih zamisli. To lahko tudi v bodoče diskreditira načela Bonna do združitve. Djordje Zelmanović

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direktnih stikih z nepriznano Vzhodno Nemčijo. Na drugi strani je diskreditirano tudi ogrodje Adenauerjeve teze, po kateri Vzhodna Nemčija ni priznana država in partner v vprašanju združitve. In končno gre za konfederacijo, ki je bila javno zavrnjena v vseh uradnih zahodnonemških stališjih kot osnova za združitve. Prav v sedanjem času je zadeva dobila poseben pomen in odkriva ozadje, ki javnosti in političnim krogom kaže kršitev lastnih, točno deklariranih zamisli. To lahko tudi v bodoče diskreditira načela Bonna do združitve. Djordje Zelmanović

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direktnih stikih z nepriznano Vzhodno Nemčijo. Na drugi strani je diskreditirano tudi ogrodje Adenauerjeve teze, po kateri Vzhodna Nemčija ni priznana država in partner v vprašanju združitve. In končno gre za konfederacijo, ki je bila javno zavrnjena v vseh uradnih zahodnonemških stališjih kot osnova za združitve. Prav v sedanjem času je zadeva dobila poseben pomen in odkriva ozadje, ki javnosti in političnim krogom kaže kršitev lastnih, točno deklariranih zamisli. To lahko tudi v bodoče diskreditira načela Bonna do združitve. Djordje Zelmanović

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direktnih stikih z nepriznano Vzhodno Nemčijo. Na drugi strani je diskreditirano tudi ogrodje Adenauerjeve teze, po kateri Vzhodna Nemčija ni priznana država in partner v vprašanju združitve. In končno gre za konfederacijo, ki je bila javno zavrnjena v vseh uradnih zahodnonemških stališjih kot osnova za združitve. Prav v sedanjem času je zadeva dobila poseben pomen in odkriva ozadje, ki javnosti in političnim krogom kaže kršitev lastnih, točno deklariranih zamisli. To lahko tudi v bodoče diskreditira načela Bonna do združitve. Djordje Zelmanović

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

ZENEVSKA KONFERENCA O UKREPIH PROTI NENADNIM NAPADOM

Razgovori o programu dela

Vojaški predstavniki Vzhoda in Zahoda so se za zaprtimi vrati sestali že četrty — Razpravljali so o programu dela te konference

ZENEVA, 14. nov. (AFP-Reuter). Vojaški predstavniki Vzhoda in Zahoda na konferenci o ukrepih proti nenadnemu napadu so se danes za zaprtimi vrati že četrty sestali. Po sporočilu, ki je bilo objavljeno po tem zasedanju, so se predstavniki desetih držav danes razgovarjali o programu dela te konference. Nek zahodni predstavnik je o razgovorih izjavil, da na tem sestanku niso dosegli vidnejšega napredka. Na današnjem sestanku je v imenu zahodnih strokovnjakov govoril kanadski predstavnik Wilgress, v imenu Vzhoda pa vodja sovjetske delegacije Kuznecov.

Iz obveščenihi virov se je vedelo, da je Kuznecov ostro kritiziral zahodni predlog o delu na znanstveno razpravljanju lu konference. Zahodna stran želi, naj bi se ti razgovori ome- jili na znanstveno razpravljanje

dale v delokrog sovjetskega poveljnika na osnovi sporazuma o četvertem statusu, bi v tem primeru prešle na vzhodnonemško vlado. Ker vzhodnonemška vlada nima nobenih obveznosti, ki so vezale sovjetskega poveljnika, bi Pankov lahko z vrsto ukrepov popolnoma zavrl promet in oskrbo zahodnega sektorja, kar je doslej na osnovi zavezniskega sporazuma o ukinitvi blokade leta 1949 funkcioniralo več ali manj zadovoljivo.

V primeru take poteze sta dve možnosti: prvič, v razgovorih z vzhodnonemško vlado bi bilo treba rešiti sporna vprašanja, kar bi pomenilo priznanje njene suverenosti, drugič, kolikor bi se to ne zgodilo, bi bila lahko plovlva, železniški in cestni promet v zahodnem Berlinu popolnoma paraliziran in mesto bi bilo neoskrbovano.

Kombinacija za akcijo v primeru prve možnosti ni. Zahodne sile v Bonnu popolnoma izključujejo to možnost. Za drugo možnost so načrti in napovedi mnogo bolj konkretni. Zahodnonemški načelnik mesta Amrehn je izjavil, da so v mestu nakopičene rezerve v vrednosti okoli 800 milijonov mark in s tem je mogoče brez kakršnega koli dovolja oskrbovati mesto vsaj pol leta. Poleg tega lahko ZDA dajo na razpolago kakih šest stirimotornih letal, med njimi na reaktivni pogon, ki bi lahko po načrtu v primeru potrebe, opravljali promet z Berlinom, seveda, če bi Vzhodna Nemčija tak promet v svojem zračnem prostoru odobrila. In če ga ne odobri? O tem v Bonnu neradi govorijo. To so kombinacije, ki so zelo tvegane in nevarne in po prepričanju tukajšnje javnosti do njihove uresničitve verjetno ne bo prišlo.

Odhod nemškega odpravnika poslov iz Bonna v Berlin, o potovanju sovjetskega veleposlanika v vzhodnem Berlinu Pervuhina v Moskvo, napovedujejo vedno bolj živahno aktivnost, ki naj po uverturi Hruščeva in Grottevhola pokaže pravi smisel novih poti. V jeku dogodkov v zvezi z Berlinom je v Bonnu na stranskem tiru izbruhnila v javnosti politična zadeva širokega obsega, ki je vzbudila zanimanje in zaprepačenje.

Ze prej je vzhodnonemški podpredsednik vlade Ulbricht večkrat izrazil trditve, da je nek zahodnonemški minister imel v Pankovu razgovore o rešitvi nemškega vprašanja na osnovi konfederacije. Bonn je doslej te vesti energično demantiral, toda pred nekaj dnevi je Ulbricht ponovil svoje trditve in točno označil datum razgovorov, ni pa hotel povedati imena zahodnonemškega ministra. V Bonnu so še vedno molčali, berlinski novinarji pa so po datumih, ki jih je povedal Ulbricht, ugotovili, da je bil tiste dni — 11. januarja 1955 in 20. novembra 1956 — od članov zahodnonemškega kabineta v Berlinu edino tedanja finančni in sedanji pravosodni minister Schäfer.

V Bonnu niso mogli več molčati. Schäfer je priznal, da je bil tiste dni res onstran cone meje in da je imel razgovore s sovjetskim veleposlanikom Puskimom ob posredovanju nekega vzhodnonemškega funkcionarja. Schäfer je navedel, da za to ni imel naloga kabineta, in da je edino kancler Adenauer vedel za razgovore ter da je razgovore podvzel le, »sledec glasu svoje vesti«. O vsehnih razgovorih Schäfer ni povedal podrobnosti, toda sedaj se je pojavila vzhodnonemška osebnost, ki je vzdrževala stike s Schäferjem.

Prejšnji namestnik vzhodnonemškega obrambnega ministra generalmajor Vincent Müller je v nekem intervjuju izjavil, da je dvakrat govoril s Schäferjem in posredoval v razgovorih se je Schäfer — kot je izjavil Müller — izjasnil za konfederacijo, ki naj bi bila podobna zvezi držav Beneluksa za izstop iz blokov in omejitve oborožitve ter za uporabo atomske energije v miroljubne namene. Pri tem je Schäfer dejal, da dela z vednostjo kanclerja Adenauerja in omejenega kroga ljudi v zahodnonemški vladi.

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direktnih stikih z nepriznano Vzhodno Nemčijo. Na drugi strani je diskreditirano tudi ogrodje Adenauerjeve teze, po kateri Vzhodna Nemčija ni priznana država in partner v vprašanju združitve. In končno gre za konfederacijo, ki je bila javno zavrnjena v vseh uradnih zahodnonemških stališjih kot osnova za združitve. Prav v sedanjem času je zadeva dobila poseben pomen in odkriva ozadje, ki javnosti in političnim krogom kaže kršitev lastnih, točno deklariranih zamisli. To lahko tudi v bodoče diskreditira načela Bonna do združitve. Djordje Zelmanović

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direktnih stikih z nepriznano Vzhodno Nemčijo. Na drugi strani je diskreditirano tudi ogrodje Adenauerjeve teze, po kateri Vzhodna Nemčija ni priznana država in partner v vprašanju združitve. In končno gre za konfederacijo, ki je bila javno zavrnjena v vseh uradnih zahodnonemških stališjih kot osnova za združitve. Prav v sedanjem času je zadeva dobila poseben pomen in odkriva ozadje, ki javnosti in političnim krogom kaže kršitev lastnih, točno deklariranih zamisli. To lahko tudi v bodoče diskreditira načela Bonna do združitve. Djordje Zelmanović

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direktnih stikih z nepriznano Vzhodno Nemčijo. Na drugi strani je diskreditirano tudi ogrodje Adenauerjeve teze, po kateri Vzhodna Nemčija ni priznana država in partner v vprašanju združitve. In končno gre za konfederacijo, ki je bila javno zavrnjena v vseh uradnih zahodnonemških stališjih kot osnova za združitve. Prav v sedanjem času je zadeva dobila poseben pomen in odkriva ozadje, ki javnosti in političnim krogom kaže kršitev lastnih, točno deklariranih zamisli. To lahko tudi v bodoče diskreditira načela Bonna do združitve. Djordje Zelmanović

Na današnji tiskovni konferenci je bilo uradno potrjeno, da je Adenauer vedel za Schäferjevo akcijo, da pa niti kabinet niti parlament in prav tako ne ministristvo za zunanje zadeve niso bili seznanjeni s to akcijo.

Vsa zadeva kompromitira bonnsko vlado v obeh zahodnih zaveznikov, ki so se omejevali pred kakršnim koli reševanjem nemškega vprašanja na osnovi konfederacije, a najmanj v direk

»BORBA« ODGOVARJA GOMULKI IN HRUŠČEVU

Negativna evolucija

Nenačelna gonja proti Jugoslaviji neusmiljeno tepta načela socialističnega internacionalizma in meče polena pod kolesja sodobnega socialističnega napredka

BEograd, 14. nov. (Tanjug). »Borba« je v današnji številki objavila članek, v katerem se dotika tistih delov govora Gomulke in N. Hruščeva v Moskvi 10. novembra, ki se nanašajo na Jugoslavijo in »jugoslovanski revizionizem«. Časopis hkrati v celoti objavlja te dele govora.

Gonja, ki jo vodijo proti Zvezi komunistov Jugoslavije, piše »Borba«, je ustvarila žalostno vzdušje, ki bo precej škodovalo mednarodnemu delovskemu gibanju in vsaki socialistični državi posebej — vsestvi Jugoslaviji. Odgovornost za takšno vzdušje in posledice, ki bodo nastale zaradi nje, nosijo organizatorji in izvajalci te gonje. Jugoslavija je s svojim vedenjem in z načinom svojega reagiranja na to gonjo storila vse, da se odnosi ne bi zaostriili in da bi čimprej odpravili nastalo vzdušje. Toda njene možnosti so omejene. Čeprav si bodo jugoslovanski narod in Zveza komunistov tudi v bodoče v praktični politiki tako prizadevali, pa ne morejo močje preko bližnjega svoje revolucionarne preteklosti in tendencioznega patenja svoje socialistične stvarnosti. Če je Gomulka, ko je svetoval jugoslovanskim komunistom, naj oni dajo pobudo, misli odstopanje Zveze komunistov Jugoslavije od njenih načelnih stališč, bi moral že na temelju dosedanjega jugoslovanske politike sklepati, da je to več kot utvar.

Če pa Gomulka misli na pobudo v smislu zložitja medsebojnih odnosov, vračanje na isto pot, ki so jo začeli ubirati po letu 1955, to je na sodelovanje po načelih beograjske in moskovske deklaracije, potem lahko govorimo o pobudi jugoslovanskih komunistov; ta pobuda je tudi zdaj in bo tudi v prihodnje. Potrebno je samo, da bi tudi drugi pokazali

Duh nove Nemčije?

9. novembra se spominjajo nemški Zidje enega najstrašnejših pogromov iz nacističnih časov, »kristalne noči« leta 1938. Vlada Zvezne republike Nemčije se zaveda da ni mogoče izbrisati nesreče, ki so jo prizadejali nacisti, zato pa jo trudi popraviti vsaj toliko materialne škode kolikor je mogoče... Je pisal te dni kancler Adenauer židovski skupnosti Nemčije.

Pred tednom so v Hamburgu nastopili generalstabo Sotla Bundeswehra. Franz-Josef Strauss obrambni minister Zvezne Nemčije je rekel govor: »Naši oficirji, osvobodeni lažnih simpatij, pa tudi letnega občutka kolektivne krize, lahko zavzemajo novo nolištvo do spetdesetletnih tradicij nemškega generalnega štaba...«

Zaradi pridobivanja pravih simpatij je pred tednom dni sprejel danske novinarje in jim rekel, naj Danska zaradi učinkovitosti atlantske strategije po možnosti »pozabi na svoje zamere iz preteklosti (ne Francije)« in podredi svoje čete evropskemu poveljstvu atlantskih čet, ne pa kot dosedaj nordijskemu... z drugimi besedami generalu Speidlu, ki so ga v Kjobenhavnu že izkušili in nagnali domov. Drugače, je rekel Strauss, se bodo odnosi poslabšali in bo prišlo do katastrofe!

Da bi vendar vsi pozabili na svoje zamere, se je Franz-Josef Strauss potrudil, da je bonnski parlament potrdil nakup letal in tankov v ZDA, ne pa v Franciji in Britaniji, kjer industrija nujno potrebuje naročila. Simpatije za novo Nemčijo so seveda visoko postojale, kar dokazuje Heussov obisk v Londonu. Nekateri pravijo, da je odpoved naročil v Britaniji kazen za hladen sprejem, v Franciji pa odgovor na de Gaulleove manevre, da bi preprečil prevlekl vpliv Nemčije v NATO.

Za denar si simpatij sicer ni mogoče kupiti, kakor pravi Adenauer, je pa mogočno mazilo. Vendar ne tako učinkovito, da bi lahko minister Erhard na razpih po Aziji učil ljudi, kako naj si uredijo svoje hiše, če hočejo nemški denar. S takimi metodami so imeli že drugi pred njimi slabe skušnje in jih še imajo...

lizem, če ta ne sprejme zamisli tabora, ki so bile navedene v raznih člankih in govorih, služijo dejansko prikrivanju dejstva, da v vsej protijugoslovanski gonji neusmiljeno tepta načela socialističnega internacionalizma in mečejo polena v kolesje sodobnega socialističnega napredka. Gre za zavestno politično in materialno škodovanje in prizadevanje vseh mogočih hudobij socialističnih državi zato, ker ta ne sprejme določenih zamisli. To ni samo nepravilno ravnanje do socialistične države, ampak tudi poskus vsiljevanja nenačelnih odnosov. Organizatorji protijugoslovanske gonje nikakor ne bodo mogli to ravnanje vskladiti z načeli socialističnega internacionalizma in marksizma-leninizma, najsi porabijo še toliko črnila za sholastična »dokazovanja« v brez števila člankih in referatih.

Pot ZKJ — poudarja »Borba« — je jasna in, kar je še važnejše, odprta. Pred jugoslovanskimi komunisti je odprta perspektiva in nimajo razloga, da bi zapustili pot, s katere tako jasno gledajo v prihodnost. To seveda ne pomeni, da si ne bi želeli vrniti na čim bolj tesno in konstruktivno sodelovanje s partijami drugih socialističnih držav, kar se je pokazalo že ne samo kot možno, ampak tudi zelo dobrodejno, na temeljih, na katerih se je to uresničevalo v razdobju od leta 1955 do sprejetja deklaracije dvanajstih komunističnih držav. Upanje na takšno vrnitev gojimo tudi mi, toda to upanje se bo lahko uresničilo samo v primeru, če bodo resno in dobronamerno poiskali vse potrebne nauke v dosedanjih izkustvih v boju proti socialistični Jugoslaviji.

Članek »Borbe« opozarja nato na »evolucijo« Gomulkega stališča do Programa Zveze komunistov Jugoslavije. Med pravi pravičnim osnutkom tega programa so poljski tovariši ugovarjali samo nekaterim glediščem ZKJ in so bili zelo daleč od tega, da bi ta gledišča označevali kot revizionistična. Zdaj pa Gomulka poudarja, da vodstvo Zveze komunistov ni zapustilo revizionističnih pozicij, hkrati pa trdi, da je to vodstvo bilo in da je še prav na takšnih pozicijah.

Ko je govoril v Gdansk konec oktobra lani, je Gomulka prvič omenil »zmožne revizionistične teorije Zveze komunistov Jugoslavije« in pri tem kritiziral samo »negativen odnos« jugoslovanskih komunistov do »socialističnega tabora«, ne da bi pri tem obojidel drugje gledišča v Programu. Samo nekaj mesecev pozneje, na XII. plenumu CK poljske Zručenice delavske partije, je Gomulka z enim samim stavkom razglasil za revizionističen ves Program, oziroma vso politiko in pojmovanje, ki so v njem izražena. To gledišče je bilo v Moskvi izpopolnjeno s trditvijo, da je vodstvo PZDP že od začetka imelo osnutek Programa ZKJ za revizionističen. On je šel še korak dalje in trdil, da se je Zveza komunistov Jugoslavije »tako v teoriji kot tudi v praksi spustila na pozicije revizionizma«. V komaj nekoliko bolj zaviti obliki sta bili teorija in praksa ZKJ označeni kot orodje »sovražnikov socializma« pri izvajanju

Prvi sekretar CK KP SZ je na mitingu v moskovski Palaci Sportov med drugim dejal: »Nastala je manifestacija širjenja sil svetovnega komunističnega gibanja, krepitve njegove enotnosti in strnjivosti, je bila konferenca predembna skupina v partijah in delavskih partij, ki je bila pred letom dni v Moskvi ob priložnosti obletnice velike Oktobrske socialistične revolucije. V deklaraciji in manifestu miru je bila ustvarjena popolnoma kolektivna izkušnja komunističnih in delavskih partij, izdelane naloge komunističnega gibanja v boju za mir, demokracijo in socializem v sodobnem obdobju.

Najvažnejši rezultat tega leta po novembrski konferenci je v tem, ker se je v boju revolucionarnega komunističnega gibanja v Jugoslaviji, dokaz strnjivosti svetovnega komunističnega gibanja v boju proti sovražniemu fašizmu. V tej borbi so naši narodi borili rama ob rami proti skupnemu sovražniku. Zal pa voditelji Jugoslavije, ljudje, ki so na čelu Partije, drsili s pozicij delavskega razreda na pozicije njegovih sovražnikov. Zaradi tega je sedaj težko računati na medsebojno razumevanje in naših odnosih s ZKJ po partijskih linijah, čeprav ne bi hoteli izgubiti upanja v to.

Na državni ravni bomo stremeli k razvijanju prijateljskih odnosov s komunističnimi partijami drugih držav in kulturnih in drugih. Mi smo se nadalje pripravili trgovati z Jugoslavijo na medsebojno koristni osnovi. Kaj to pomeni? To pomeni, da bomo Jugoslaviji prodajali tisto, kar ji je potrebno, če imamo blago na prodaj, in da bomo kupovali, kar je nam potrebno in kar

nato pa na izrazito novost v njegovem stališču, to je na vztrajanje, da je PZDP »poskušala odvrniti jugoslovanske tovariše od napačne revizionistične poti«. Se preden se je seznanila s stališčem drugih komunističnih partij in se preden je »zvedela za odnos komunistične partije Sovjetske zveze do načrta Programa ZKJ«. »Borba« vprašuje, ali je to morda poskus, da bi dokazali, kako je vodstvo PZDP najbolj občutljivo na pojave »revizionizma«, poskus, da bi si pridobili posebne zasluge v boju proti ZKJ, ali pa poskus, da bi po nepotrebnem prepričali ljudi, da zastopa vodstvo PZDP samostojna stališča? — »Borba« dalje piše takole:

Načrt Programa ZKJ so 8. in 9. marca 1958 dali v Beogradu na vpogled partijskim vodstvom vseh socialističnih držav. Vodstvo PZDP je 28. marca odgovorilo, da bo poslalo delegacijo na VII. kongres ZKJ. Centralni komitej KP SZ je 5. aprila poslal Centralnemu komiteju ZKJ pismo s kritičnimi pripombami k načrtu Programa, obenem pa je odpovedal sodelovanje delegacije na VII. kongresu ZKJ. Predstavniki CK PZDP so prispeli v Jugoslavijo 11. aprila in iz razgovora z njimi je bilo videti, da že poznajo stališče CK KP ZSSR, navedeno v omenjenem pismu, in vodstvo PZDP je 18. aprila sodelovanje na VII. kongresu odpovedalo.

V zaključku tega dela članka pravi »Borba«: Lahko bi seveda tudi nas nekaj vprašali: ali smo mi že prej videli to negativno »evolucijo« v nekaterih stališčih Gomulke, ozir. vodstva PZDP, in če smo jo, zakaj o njej nismo govorili? Nemogoče bi bilo, da ne bi opazili dejstev, ki smo jih tu navedli. Močitali pa smo zato, ker smo se ravnali po načelih potrpežljivega in strpnega odstranjevanja nesoglasij, o čemer je lani govoril tudi Gomulka.

Ko piše o vztrajanju Hruščeva in Gomulke pri tem, da se je enotnost mednarodnega komunističnega gibanja okrepila v »soglasnem nastopanju« proti Programu ZKJ, torej proti socialistični Jugoslaviji, »Borba« med drugim vprašuje, ali so sovetski komunisti in grozno ozemelski nedotakljivosti Jugoslavije, ki so se pokazale v govorih odgovornih voditeljev Albanije in Bolgarije, pa tudi v njihovem tisku, prav tako izraz tega »soglasnega nastopanja« v duhu »marksizma in leninizma«, katerega sta Hruščev in Gomulka tako visoko ocenila v svojih govorih. V zvezi s tem opozarja »Borba« na mnoge klevete proti socialistični Jugoslaviji, ki so jih izrekli na Kitajskem in v Albaniji, in na vztrajanje vodstev teh držav, da se je treba boriti proti »jugoslovanskemu revizionizmu« da konca, da se je »revizionizem« v Jugoslaviji utrdil kot oblast, kot država, in da je zato toliko bolj nevaren.

V zvezi z Gomulkinimi besedami, da je razlika med

slovenska pristanišča celo klub očiti lastni gospodarski škodi. Kakšno zvezo more to imeti z načelom medsebojne koristi, če je njegova edina osnova to, da bi na vsak način škodovali Jugoslaviji, pa čeprav v lastno škodo in v splošno škodo socializma? Gre torej za nekaj desetega, kar nima zveze z gospodarskim in trgovskimi normami, gre za obliko umetnega gospodarskega pritiska, ki ima svoje vzroke v izključno političnih namelih. To je dejansko dokaz, da niso pripravljivi do konca sprejeti načela medsebojne koristi, kakor tudi medsebojne pomoči, popolne prostovoljnosti in enakopravnosti v odnosih z Jugoslavijo.

Jugoslavija, ki si je tako prizadevala, da bi normalizirala odnose s socialističnimi državami, in ki je v svoje strani napravila vse, da bi to sodelovanje dobilo po normalizaciji čim širše in določnejše oblike na vseh področjih, pravi »Borba«, bo vsekakor s tem tudi nadaljevala in bo te težnje tudi v bodoče podpirala. Jugoslavija je bila vedno mnenja, da ideološke razlike ne bi smele biti ovira za sodelovanje na drugih področjih, ampak da bi prav tako lahko počasi ustvarili pogoje za odstranjevanje ovir. Toda praksa in ravnanje nekaterih socialističnih držav gre prav v nasprotno smer. Odnosaj na mnogih področjih so hudo oteženi, ali pa celo popolnoma prekinjeni; na področju gospodarstva, kulture itd. Poleg tega otežeka grobo ravnanje z diplomatskimi predstavništvi Jugoslavije normalne diplomatske odnose. Samo po zaslugi potrpežljivosti naših ljudi, ki jih pogostookrat maltretirajo, še vzdržujemo odnose s nekaterimi državami.

Z druge strani pa dajanje te pomoči ne gre povezovali z zahtevami, ki so za državo, ki dobi pomoč, nezdržljiva z njeno socialistično prakso in z načeli internacionalizma in enakopravnih odnosov med socialističnimi državami. Zato si medsebojnega gospodarskega sodelovanja socialističnih držav dejansko ni mogoče niti predstavljati izven okvirov splošnih, torej medsebojnih koristi, to pa se da doseči samo na osnovi enakopravnosti in medsebojne pomoči vseh zainteresiranih držav.

Skratka, naše načelo medsebojnih koristi je samo drug izraz za posledno spoštovanje načela prostovoljnosti, enakopravnosti in medsebojne pomoči v odnosih med socialističnimi državami.

Z druge strani pa se je pojmovanje medsebojnih koristi izkazalo kot odpovedovanje določenih obveznosti, spreminjanje dogovorjenih aranžmajev gospodarskega sodelovanja, ki so jih v času podpisovanja obe strani smatrali kot medsebojno koristne. To razumevanje se je nadalje pokazalo v obliki umetnega omejevanja blagovne izmenjave, kar je pripeljalo celo do takšnih pojavov, kot so kitajski poskusi, da za tranzit svojega blaga ne bi uporabljali jugoslovansko ozemlje ali jugo-

slavija. Čeprav ZKJ ne osvohi politično, po kateri grede vse komunistične in delavske partije — kakor koli glasno na protestih protijugoslovanski revizionizmu, kakor koli naj se množe razne misli, razdihi iztrgani citati iz del Marxa in Lenina, vse to ne bo spreminilo dejstva, da v teoriji kot v praksi, da je zdelnina na pozicije revizionizma. Revizionizem je papir, na katerega beležijo svoje poglede na svetovno komunistično delavsko gibanje vsi reakcionarni in agresivni krogi v svojih načrtih za slabitev in cepitve enotnosti socialističnih držav in vsega revolucionarno-delavskega gibanja.

Z zadovoljstvom lahko rečemo, da je naša partija vodila in da se nadalje uspešno vodi borbo proti vsakršnim poskusom revizionizma in da je program, sprejet na VII. kongresu ZKJ naletel samo na negativni odziv pri milijonskih množicah članstva naše partije. Mi nečemo niti pomisliti, da bi ZKJ, prej ali kasneje ne zapustila lažne poti, po kateri gre sedaj. — Zvijlenjska praksa vedno kaže komunistični svet, da se je koristno za socializem, za zmago te splošno človekanske, najplemenitejše ideje. Mi ne delamo ničesar, kar bi poslabšalo odnose med LR Poljsko in ELRK. Nasprotno. Mi želimo razviti naše trgovske zveze z Jugoslavijo na načelih medsebojne koristi. Prav tako menimo, da je koristno medsebojno spoznavanje življenja v naših deželah. Upamo, da bo prišel čas, ko bodo jugoslovanski komunisti in socialisti Jugoslavija ponovno zavzele mesto v bratski družini socialističnih delav in prav tako tudi komunističnih in delavskih partij. Vendar pa mora pobuda za to priti od jugoslovanskih komunistov.

Vodstvo ZKJ je ostalo pri svojih stališčih, razloženih v programu, in ni opustilo revizionističnih pozicij. Naša partija je zavzela neosnovane očitbe s strani Jugoslavije, popravila svoje napake v odnosih do Jugoslavije, ki so brez dvoma v določenem obdobju bile storjene ter je podpirala dobre odnose s Zvezo komunistov Jugoslavije, ki izhajajo iz duha proletarskega internacionalizma. Mi smatramo, da ni več nobene ovire za vrnitev ZKJ v veliko družino komunističnih in delavskih partij vseh dežel, da v novih pogledih ne bi odbila roke, ki so ji jo ponudile te partije s predlogom za sodelovanje, da bi poguma zavrnitev zle preteklosti prispevala k nazgiemu prepovedu načel marksizma-leninizma in proletarskega internacionalizma, kot osnovi delavnosti ZKJ in njenih odnosov do drugih komunističnih in delavskih partij, tako da bi tudi druga partije lahko gojile tako drugačno, medsebojno koristno in izjavilo in tudi se sedaj izjavlja, da jo pri njeni dejavnosti vodijo nauki Marxa in Lenina.

Čeprav se naši upi niso izpopolnili in čeprav se je ZKJ izolirala od vseh komunističnih in delavskih partij sveta, nismo zato odgovorni mi niti naša partija. Krivda za nastali položaj pada izključno in popolnoma na Jugoslavijo.

Predvsem v tem je razlika med sedanjim obdobjem, današnjim izolacijo ZKJ in preteklim obdobjem ter stariji spori, ki je krivda v znatni meri bila na strani stališča »marksistično-leninistični« nauk je eno. Bil je samo en Marx in samo en Lenin. Po njunih naukih se ravnavo vse komunistične in delavske partije. V danu teh naukov je bil pred letom dni izdelana deklaracija dvanajstih partij socialističnih dežel kot kažipot naše aktivnosti v današnjem po-

Izvilleki iz govora Gomulke

BEograd, 14. nov. V govoru, ki ga je imel prvi sekretar poljske Zručenice delavske partije Vladimir Gomulka na mitingu v moskovski Palaci Sportov po zaključku obiska poljske delegacije v ZSSR, se je dle časa zadržal na odnosih poljske partije do ZKJ Jugoslavije. Ko je najprej dejal, da je poljska partija zvedela »odločno in uspešno« borbo proti revizionizmu kot svoj glavni nevarnosti, je Gomulka v zvezi z ZKJ dejal:

Kar kaže odnosa naše partije do programa, ki je bil sprejet na VII. kongresu ZKJ, je bilo naše stališče odločno kritično. Zato smo, ko se je naša partija seznanila z njegovim vsebino. To je prišlo do izraza v vrsti publikacij in nastopov partijskega vodstva. Se preden so se seznanili s stališčem drugih komunističnih in delavskih partij, se preden smo izvedeli za stališče KP SZ do načrta Programa ZKJ, je naša partija skušala spraviiti jugoslovanske tovariše za lažne revizionistične poti. V tem cilju smo poslali v Jugoslavijo dva člana politbiroja, ki sta vodstvu ZKJ predložila stališče naše partije in predložili tudi formalni načrt programa, ki so v nasprotju s stvarnostjo in ostro nasprotujejo ideološki in marksistično-leninistični znanosti. Zal niti ta niti drugi poskusi niso uspeli vplivati na vodstvo ZKJ, da bi opustilo lažne pozicije. Nas poskus je pihal iz naše skrbi za svetovni socializem, za enotnost mednarodnega komunističnega gibanja, okrepitve fronte socialističnih družb, v boju za mir na vsem svetu.

Vodstvo ZKJ je ostalo pri svojih stališčih, razloženih v programu, in ni opustilo revizionističnih pozicij. Naša partija je zavzela neosnovane očitbe s strani Jugoslavije, popravila svoje napake v odnosih do Jugoslavije, ki so brez dvoma v določenem obdobju bile storjene ter je podpirala dobre odnose s Zvezo komunistov Jugoslavije, ki izhajajo iz duha proletarskega internacionalizma. Mi smatramo, da ni več nobene ovire za vrnitev ZKJ v veliko družino komunističnih in delavskih partij vseh dežel, da v novih pogledih ne bi odbila roke, ki so ji jo ponudile te partije s predlogom za sodelovanje, da bi poguma zavrnitev zle preteklosti prispevala k nazgiemu prepovedu načel marksizma-leninizma in proletarskega internacionalizma, kot osnovi delavnosti ZKJ in njenih odnosov do drugih komunističnih in delavskih partij, tako da bi tudi druga partije lahko gojile tako drugačno, medsebojno koristno in izjavilo in tudi se sedaj izjavlja, da jo pri njeni dejavnosti vodijo nauki Marxa in Lenina.

Čeprav se naši upi niso izpopolnili in čeprav se je ZKJ izolirala od vseh komunističnih in delavskih partij sveta, nismo zato odgovorni mi niti naša partija. Krivda za nastali položaj pada izključno in popolnoma na Jugoslavijo. Predvsem v tem je razlika med sedanjim obdobjem, današnjim izolacijo ZKJ in preteklim obdobjem ter stariji spori, ki je krivda v znatni meri bila na strani stališča »marksistično-leninistični« nauk je eno. Bil je samo en Marx in samo en Lenin. Po njunih naukih se ravnavo vse komunistične in delavske partije. V danu teh naukov je bil pred letom dni izdelana deklaracija dvanajstih partij socialističnih dežel kot kažipot naše aktivnosti v današnjem po-

Izvilleki iz govora Hruščeva

Jugoslavija meni, da lahko proda. To se imenuje medsebojno koristna trgovina. Mi se zavzemamo za široko izmenjavo raznih delegacij z Jugoslavijo — delegacij kulturnih delavcev, delegacij kolhoznikov, delavcev in drugih. Bilo bi zelo dobro, če bi na pr. naši kolhozniki odgovorili v Jugoslavijo, jugoslovanski kmetje pa bi prišli k nam, če bi delavci Sovjetske zveze lahko potovali v Jugoslavijo, jugoslovanski delavci pa pogosteje obiskovali našo deželo. Naj se delavci naših dežel seznanijo z življenjem enih in drugih. Naj vidijo, da nliče ne goji proti jugoslovanskemu delavstvu, da naši delavci želijo samo eno — čim bolj krepiti prijateljske odnose.

Po normalizaciji odnosov z Zvezo komunistov Jugoslavije, smo vodili delavce, kar je bilo skitljivo v odnosih med našimi državama, po likvidaciji trkih obdobjih rezultativ, grad v medsebojnih odnosih med našimi državama, kakor tudi glede sodelovanja v boju za mir. Z zadovoljstvom lahko ugovorimo, da se v mnogih glavnih vprašanjih na mednarodnem področju naša stališča pogosto skladajo z bodočimi upanje, da bomo štivali svoje napore v aktivni borbi za ohranitev in okrepitev miru. Kar se tiče naših nesoglasij, da se vidi v današnjem boju vodil ideoloških vprašanj, smo vodili proti reviziji marksizma-leninizma. V tem so enotne vse bratske komunistične in revizionizmu glavno nevarnost v sedanjem obdobju. Borba proti revizionizmu — to je borba za čistost naših idej, za monolitnost in enotnost vrst mednarodnega komunističnega gibanja, kar je nam potrebno in kar

Trije bratje

Ko smo konec letošnjega marca po predsedniških volitvah v Argentini prešli glavo, je vse kazalo, da se je za to južnoameriško državo začel čas politične in gospodarske sanacije, če že ne stabilnosti. Vsaj politično je kazalo na bolje: predsedniški kandidat Arturo Frondizi, voditelj »nepopustljivih« radikolov, je ob podpori peronistov dobil nekaj nad štiri milijone glasov izmed osmih, medtem ko je njegov tekmovalni prijatelj Ricardo Balbin in dobil kakih 2,5 milijona glasov.

Osem mesecev po volitvah vlada v državi kaos, razglašeno je bilo obsedeno stanje, predsednik Frondizi je v zadnjem hipu preprečil državni udar, ki ga je pripravljala njegova lastna podpredsednica Gomez, stavka petrolejskih delavcev pomeni za državo grozno, inflacija narašča in čujejo se glasovi, da bo moral Frondizi it.

Ko je Frondizi prevzel predsedniško oblast, se je znašel pred težavno nalogo, kako pomiriti in približati sprte razrede, sloje, stranke in ljudi. Tej nalogi ne samo da ni bil kos, ampak drži, da se je nesloga še povečala. Opozicijske stranke ne podprejo niti enega vladnega ukrepa, v parlamentu je slišati demagoške govore, tirade in zmerjanje, na ulicah se vrstijo demonstracije, delavci stavkajo. Kriza je zajela vse politično, gospodarsko in socialno življenje. Korenina tega

vlada pripravljen zakonski načrt in ga bo predložila parlamentu, je vzgal sod smodnika.

Predvsem so poskočili študenti, ki jih je kakih 75.000. Njim so se prav kmalu pridružili somišljeniki in vsi ti, ki jim kakor koli režim ni bil všeč. Začele so se protestne demonstracije, ki so včasih prerastle celo v poulične boje. Policija je mimo solziva uporabljala tudi strelno orožje. Najbolj zanimivo pri vsem tem je, da se je na čelo protestnega gibanja postavil Arturov brat Risieri Frondizi, rektor univerze v Buenos Airesu. Ta je organiziral protestna zborovanja, na katerih je poudarjal potrebo po boju za svobodo laičnega šolstva, ki jih ogrožajo »oportunistične politične obveznosti«.

Demonstracije so bile tako silovite in so tako dolgo trajale, da je nastal celo v vrstah Frondizijevih poslancev v parlamentu razcep. In ko je prišlo do glasovanja v parlamentu, je samo 52 poslancev glasovalo zanj, 108 pa proti. Demonstracije so uspeli.

DRUGI FRONDIZIJEV BRAT

Kakor se je en Arturov brat, Risieri, postavil po robu bratovi politiki glede verskih univerz, tako se je drug Arturov brat uprl njegovi politiki glede izkoriščanja nafte.

Argentinci so zelo občutljivi za nafto. Pri njih to ni samo gospodarsko vprašanje, ampak vprašanje nacionalne

manjkjalaj, ki zelo bremeni državni proračun. Položaj je tem bolj neroden, ker so geologi ugotovili, da znašajo geološke rezerve nafte v Argentini približno 500 milijonov ton.

Argentina bi torej lahko izvrstila dovolj nafte za pokritje lastnih potreb. Ker pa koncesije tujim družbam ne pridejo v poštev, je predsednik Frondizi izdelal načrt, po katerem bi bil volk sit in koza cela. V radijskem govoru, ki ga je imel 24. julija, se je obrnil na državljane in jim sporočil, da je z več tujimi petrolejskimi družbami sklenil sporazume o pomoči pri izkoriščanju nafte. Ti sporazumi so temeljili na načelu prodaje opreme Argentini (z dolgoročnim odplačevanjem) in uslug strokovnjakov tujih družb, ki bi delali skupaj s strokovnjaki YPF. Večina sporazumov je bila sklenjena z družbami iz ZDA, toda med njimi so bile tudi britanske, zahodnonemške in nizozemske družbe. Vlada je celo sklenila sporazum z ZSSR o prodaji opreme v vrednosti sto milijonov dolarjev. Vrednost vseh sporazumov je znašala milijardo dolarjev.

Toda petrolejski delavci s temi sporazumi niso zadovoljni in zahtevajo njihovo revizijo. Vlada je trdno odločena, da ne bo odločena streliti njihovo stavo in je že uvedla obsedeno stanje v državi. Če bo potrebno, bo mobilizirala vse staskujoče delavce.

Spopad zaradi verskih univerz in nemiri zaradi nafte sta samo dve znamenji zavratne bolezni, ki se je uresila Argentini za vrat. V nekem smislu tudi druge južnoameriške preživljajo podobno krizo na prehodu v industrializacijo. Pri tem se gospodarski vidiki pogostokrat križajo z nacionalnim ponosom, želje množice po boljšem življenju s pomanjkljivo delovno storilnostjo in denarnimi sredstvi, prizadevanje po naglem gospodarskem vzponu s preveliko gospodarsko odvis-

nostjo od severnoameriškega velikana. Nad vsem tem nemirnim iskanjem pa visi kot mra inflacija. In v takih razmerah ni ostro začrtanih meja med posameznimi interesi, temveč se ti prepletajo, približujejo in oddaljujejo. Toda ob posameznih vprašanjih se stališča izkristalizirajo in ljudje opredeljujejo. Kot pri vprašanju verskih univerz in nafte, ob katerem sta se proti predsedniku Frondiziju znašla oba brata. To je morda simbolično za sedanje vretje v Argentini, katere ljudstvo išče ravnotežje sredi najhujšega procesa iskanja novih poti in rešitev. Za zdaj še ni videti ne poti ne rešitve.

Kitajci delajo dan in noč

»ZEN MIN ZI BAO«: PLACE IN MEZDE SO IZMISLJOTINA BURŽOAZNIH EKONOMISTOV

»Hočemo politiko ne bankovcev...«

PEKING, 14. nov. (Tanjug). Zaradi teoretične posplošitve v pojasnilo ukrepov, ki jih uresničujejo na Kitajskem, posebej čistočasopis, posebno pozornost populariziranju načina delitve in nagrajevanja po načelu »pol v naravi in pol v denarju« ali pa »večji del v naravi, manjši pa v denarju«. Sistem so uveljavili že v skoraj vseh »ljudskih komunah« na Kitajskem, to se pravi na obsežnih podeželskih področjih države. Posebno živahnost pri razpravljanju o tej snovi so povzročila nekatera javna izražena mnenja, ki nasprotujejo splošno sprejetim uradnim

pregledom na sistem delitve. Pekinški tisk poroča, da je eden od teh kritikov tudi Jen Hsu Cun, voditelj delovne skupine v neki komuni blizu Pekinga in član KP Kitajske, ki trdi, da sistem nagrajevanja po načelu »pol v naravi, pol v denarju« škoduje pridelavcem in bolj produktivnim delavcem in da je v nasprotju z znanim socialističnim načelom o nagrajevanju po delu in doseženih uspehih. Iz podatkov v tisku je videti, da je bil Jen Hsu Cun posebno nezadovoljen z delom plačila v naravi, kajti pri tem delu delitve in nagrajevanja ne de-

lajo prav nobene razlike med posameznimi člani komun. Plačilo v gotovini namreč ni za vse docela enako, čeprav tudi pri tem ni bistvenih razlik med posameznimi člani. V tisku pišejo, da so v zvezi s tem sistemom, nekateri mnenja, da bo tako nagrajevanje nujno povzročilo padec delovnosti, pojav lenobe in življenja na račun drugih.

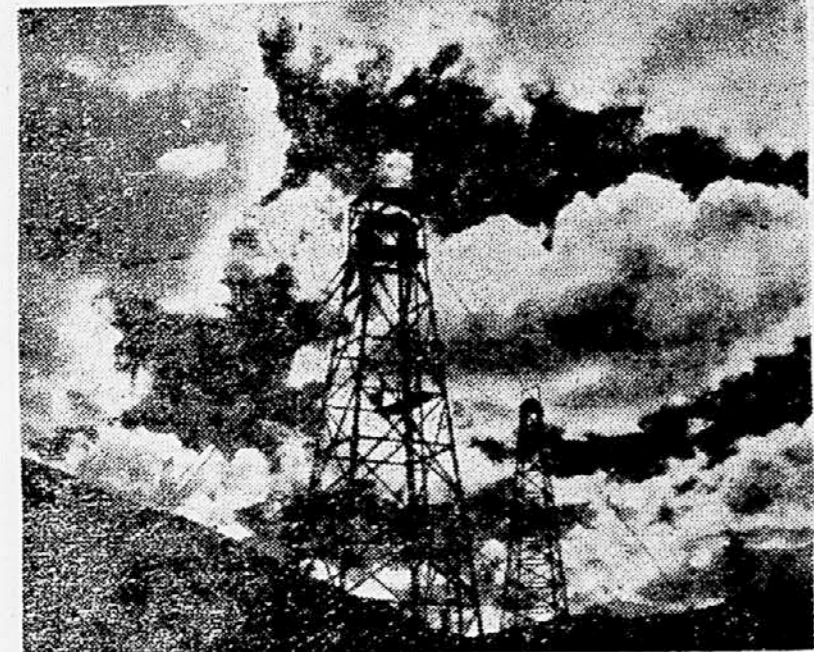
Casopisi, ki obsojajo vsa taka in podobna pojmovanja, poudarjajo, da so predvsem posledica sebičnosti in kratkovidnosti, ki so ji osebne koristi nad blaginjo skupnosti in da tako pojmovanja nima-

nič skupnega s perspektivama graditve komunizma. Sistem delitve in nagrajevanja po načelu »pol v naravi, pol v denarju« — tako poudarja tisk — je pomemben korak k uresničenju prehoda v komunizem. Jen Hsu Cun pa in drugi komunisti, se morajo priboriti do komunističnega stališča in odnosa do dela, to se pravi, dati morajo za najboljšo voljo in ne da bi računali, kakšno gnotno plačilo ali plačilo sploh bodo dobili za vloženo delo in koliko osebne koristi bodo imeli od njega. Ob teh razpravah in pojasnilih razlagajo v tisku tudi vse prednosti načina delitve in nagrajevanja v naravi pred načinom plač in mezd, ki je še v veljavi v nekaterih mestih in industrijskih središčih Kitajske, ki pa je bil zaradi izenačitve že tudi izdatno spremenjen tako, da so plače približno enake za vse.

Ko pojasnjuje, da delitve in nagrajevanje v naravi pomeni bližanje komunističnemu načelu distribucije — vsakemu po njegovih potrebah — tisk se posebej poudarja, da ima način preskrbe v naravi globoke korenine in velikih dnevnih kitajskih revolucij in da je načelo prav takrat najpopolneje dokazalo svoj resnični življenjski pomen in pravi komunistični značaj. Takrat, piše v prispevku, objavljenem v »Zen Min Zi Bao«, so vsi živelj v enakih pogojih, vsi so se preskrbovali samo v naravi, vsi so živeli po komunističnem, komunističnem vojaško življenju. Tiste dni, piše v članku, nihče ni mislil na plačo ali mezd, na nagrado po delu in na gnotno vzpodbudo, vsi so vrstili, moški in ženske, stari in mladi, fronta in zaledje, so živeli in delali kot ena sama borbena skupnost. Pisec ugotavlja nato, da je bil tak način in stil življenja v veljavi tudi prva povojna leta, nato pa je bil način oskrbe v naravi počasi ukinjen in vzeljano plačilna lestevica po vzpodbudi in mezdah. »Zen Min Zi Bao« in vse ostale časopise ocenjujejo to spremembo kot dejanski korak nazaj, kot stvarno popuščanje od že preizkušenih komunističnih načel iz časa revolucije, kot umik pred ekonomističnimi idejami o gnotnih vzpodbudah in nagradah.

Pekinški tisk, ki odločno priporoča, naj povzamejo način delitve in nagrajevanja v naravi, seveda na višji stopnji, kot je bilo to za časa revolucije, naj oživijo »vaski stil« dela in partizanskega načina življenja, kar da pravzaprav odklonitev vseh »buržuaznih ostankov« kot so plače in mezde, plačilne lestvice, različne stopnje v družbi, gnotne vzpodbude in podobno, uporabljaja v obrambo in pojasnitve teh načel naslednja podkrepila:

V dneh Velikega pohoda, poudarja omenjeni dopis »Zen Min Zi Bao«, je bila oskrba samo v naravi in nihče se nismislil ni, da bi zahteval kakšno plačo ali mezd. Pa tudi zmag v boju proti Japoncem in veliki osvobodilni vojni in na Koreji, niso »vzpodbudile« plače in mezde. Tako je tudi danes, v času graditve in preroda države, ugotavlja pisec članka. Danes samo še buržuazni ekonomisti lahko trdijo, da imajo gnotne vzpodbude pomen odločilnih čimteljev. Kitajski delavski razred pa jim ponosno odgovarja: »Hočemo politiko, ne pa bankovce...«

Pokrajina Comodoro Rivadavia je vsa prepletena s stolpi za črpanje nafte.

zla pa je v nesorazmerju med potrebami množic in sredstvi, ki so na razpolago. Perona so strmoglavili v trenutku, ko so posledice njegovih napak dosegle vrh in je bila opozicija najbolj strnjena. Toda pod Peronovo vlado čas ni stal. Iz pretežno monokulturne in agrarne države je nastala na pol dograjena industrijska država, s katero je raste delavski razred »descamisadosov«. Res je, da je v Peronovem režimu vladala korupcija, protekcionizem in razpisnost. Res pa je tudi, da je Peron zlomil oblast zemljiških veleposelstnikov in utrdil nacionalni ponos Argentinecev. To je posebno važno za problem nafte, kot bomo videli. Argentina je iz Peronovega režima izšla z neuravnoveseno bilanco, inflacijo in sprtnimi strankami.

ga ponosa. Gospodarska plat tega vprašanja je preprosta. Argentina porabi zdaj kakih dvanajst milijonov ton nafte. Izvrta pa je precej manj od polovice, ker državno podjetje YPF (Yacimientos Petroliferos Fiscales) nima na razpolago ne dovolj sredstev ne strokovnjakov in ne opreme za večjo proizvodnjo. Po zakonu ima to podjetje monopol pri vrtnanju nafte in distribuciji bencina in drugih derivatov. To seveda izključuje koncesije za tuje petrolejske družbe. Zato mora Argentina letno uvoziti za 350 milijonov dolarjev nafte in toliko približno znaša tudi njen zunanjetrgovinski pri-

Ameriška volilna kampanja nima para na svetu. Sicer popolnoma resni možje, kandidati za ta ali oni položaj, se tiste dni popolnoma spremenijo in govorniki stvari, ki jim potem leta ne pridejo niti na misel, objublajo, se hvalijo in hvallijo druge, se z veseljem ukvarjajo s športom, ki je dobil v ameriški politični terminologiji ime »mud slinging«, ali metanje blata (na nasprotnike, seveda); ameriški predvolilni tedni so obdobje, ko ameriški politik treplja bika, pred katerim bi bežal vsak boljši bikoborec, se priljuje dojenčku, ki se duši od ite in se fotografom postavlja v poze, ki jih ne bi mogel posnemati niti najboljši akrobat.

Jahanje na slonu (simbol republikancev) in oslovsko družba (osel — simbol demokratov), sta že stari volilni točki. Kandidati, ki bi vodili deželo v boljšo bodočnost, streljajo z otroškimi pištolami (v Texasu), orjejo (slabo, v Ohiu), trenirajo z nogometnimi moštvi (samo dokler so blizu fotografu), vodijo otroške orkestre (z enim očesom na očetih in mamicah) in tako dalje.

Republikanski kandidat Rockefeller, ki ima denarja več kot dovolj, je med kampanjo stopil v trgovino in si kupil pravo, celo, še nenacesto salamo. Navdušen špecerist mu jo je dal s popustom. Republikanski kandidat Harriman je storil še več: šel je v restavracijo in pojedel pravi pravcati bilnec (neke vrste palačinko s sirom). Rockefeller je zmagal na volitvah, toda prav gotovo ne po zaslugi salame. Pravijo, da mu je prej pomagal guverner Faubus, ki se je kot demokrat in »junak« Little Rocka hudo zameril newyorškemu črncem. Poleg tega se je Rockefeller prikupil številnim katolicanom v New Yorku s tem, da je podaril kar poldrug milijon dolarjev neki katoliški šoli — kar je vse kaj drugega kot salama s popustom. Sedaj je Rockefeller odromal na politične na svoje posestvo v Venezuelo. Da bi bil počitek čim bolj učinkovit, je vzel s seboj svojega tajnika za tisk in šest novinarjev. Ne gre, da bi človek utonil v pozabo potem, ko je republikancem pridobil edino tolažilno nagrado pri volitvah — državo New York.

Država, kjer so izvolili Nixona in ki je bila doslej vedno republikanska, je namreč odšla k demokratom. — Senator Knowland, eden izmed vodilnih republikancev, se je s tem moral posloviti od politike in pravi, da se bo odslej ukvarjal samo s svojim listom. Pravijo, da je bilo dosedanjemu senatorju zelo hudo. Toda demokrate so imeli predobro volilni stroj, senator pa se je ljudem precej zameril. Ko je hodil skozi neko tovarno in stiskal ljudem roke (vsak kandidat stisne na deset tisoč rok med kampanjo), mu je neki delavec odkrito rekel: »Me zne veseli, toda za vas že ne bom glasoval...« In kaže, da res ni. Sindikati so preveč odločno nastopili proti poborniku zakonov »pravice do dela«, ali zakonov, po katerih delavci ne bi bili več nujno organizirani v sindikatih in bi sindikati s tem izgubili eno izmed svojih glavnih orožij. Ni pa to povsod uspelo. — Kandidat republikanske stranke v Arizoni Goldwater, je na primer med svojo kampanjo odkrito izjavil: »Sto sedemdeset predstavnikov in 35 senatorjev je v rokah sindikatov. Če izgubimo v kongresu še nekaj mest, bo imela dežela laburistično vlado. Borimo se proti ljudem, ki se jih, po pravici povedano, bojim bolj kot Rusov!« In Goldwater je bil

izvoljen! Sedaj bo v senatu prevzel desno krilo republikanske stranke. Tudi Nixon je zadnje dni volilne kampanje udaril na podobno struno, namreč, da bodo demokrate odpeljali deželo na pot v socializem! Če se človek spomni Trumanove politike in če pomisli na izjave vodilnih demokratov, mu mora iti pri teh trditvah nekoliko na smeh! Res pa je, da je zelo verjetno z zmago demokratov nekoliko odklenkalo velikemu kapitalu.

Volilna kampanja je med drugim tudi neuradno ušla Italijane. Italijanski veleposlanik v Washingtonu je neuradno protestiral, ker je se-

izvoljen! Sedaj bo v senatu prevzel desno krilo republikanske stranke. Tudi Nixon je zadnje dni volilne kampanje udaril na podobno struno, namreč, da bodo demokrate odpeljali deželo na pot v socializem! Če se človek spomni Trumanove politike in če pomisli na izjave vodilnih demokratov, mu mora iti pri teh trditvah nekoliko na smeh! Res pa je, da je zelo verjetno z zmago demokratov nekoliko odklenkalo velikemu kapitalu.

Jahanje na slonu je tradicionalna točka ameriške volilne kampanje

nator Knowland ozmerjal svojega nasprotnika s tem, da mu je rekel, da ima hrbtnico kot kuhan makaron. To je bila žalitev italijanske nacionalne jedi — hrbtnica ne sme biti kot kuhan makaron, niti neuradno ne...

Veselih dogodkov je med ameriško volilno kampanjo precej. Omenili bi lahko demokratskega kandidata v Vermontu Williama Meyerja. Verjeto je, da je 108 let volil samo republikance in v ZDA menda ni bilo bolj malodušnega kandidata, kot je bil Meyer. Ko so mu dan po volitvah prišli povedati, da ima 400 glasov večine, je možakar najprej zaježal, nato pa zajecjal: »Kaj mi hočete zares reči, da sem zmagal?« Na drugi strani pa so opisali kot najbolj razočaranega človeka na volitvah demokratsko kandidatino v Kaliforniji gospo Rudd Brown, ki je odšla na dan volitev spat vsa zadovoljna, prepričana, da ima okrog 10.000 glasov večine. Zjutraj so ji povedali, da se je nekdo zmotil pri seštevanju (kakšna sramota za ameriško statistično popol-

»zasluga« republikancev, kar so demokrate do skrajnosti izkoristili. »Demokrat« Faubus je republikancu Rockefellerju bolj pomagal kot vsi njegovi milijoni. Kmetom se sekretar za kmetijstvo, republikanec Benson, ni prav nič prikupil s svojo politiko in sindikati so odločno nastopili proti politiki republikanske stare garde.

Pravijo, da stranka v opoziciji vedno pridobi določeno število glasov. Opozicija, tokrat demokrate, je prav na teh volitvah zmagala z velikansko večino glasov. Toda isto je pred leti veljalo za republikance, ki so si kot opozicija vedno bolj utrjevali položaj. Ali ne bi to opravičevalo zaključka, da je tudi povprečni volivec stalno v opoziciji? Da mu to, kar mu nudijo eni ali drugi, ni všeč in da bi rad kaj drugega?

Vsekakor pa kaže, da volilne burke niso več tako učinkovite, kot so bile včasih, kar pa ne pomeni, da se ne bodo še dolgo ohranile kot delček tipičnega »ameriškega načina življenja«... —af

PRVI FRONDIZIJEV BRAT

Ceprav je sedanji položaj v Argentini zelo zapleten in težko pregleden, dva dogodka po izvolitvi Artura Frondizija za predsednika republike do danes posebej izstopata. To je poskus izsiliti zakon o zasebnih katoliških univerzah in nafta.

Argentina je laična država že od leta 1807. Peron je uvedel v šole verouk kot obvezen predmet in dajal veliko pomoč zasebnim verskim šolam. Sele proti koncu svoje vladavine se je obrnil proti cerkvi, ukinil verouk v šolah in nehal podpirati verske šole. To se do danes ni spremenilo. Med prehodnim režimom vojaške junaka generala Aramburuja je bil izdelan zakonski načrt, po katerem bi dobila katoliška cerkev pravico podeljevati ne samo akademske naslove, ampak tudi dajati spričevala in listine o strokovni usposobljenosti njenih diplomantov.

Aramburu je dobro vedel, da je ta zakonski načrt dinamičen in ga je zato rajši izročil kot svojo dediščino novo izvoljenemu predsedniku Frondiziju. Za razne uslug pri volitvah in drugod je cerkev ultimativno zahtevala od Frondizija, da zakonski načrt o katoliških univerzah spravi skozi parlament. Kazalo je, da to ne bo tako težko doseči, saj imajo Frondizijevi radikali večino v parlamentu. Toda ko je Frondizi 26. avgusta izjavil, da ima

Po uspešno izvedeni revoluciji proti Peronu so se ogromne množice prebivalcev Argentine zbrale na Majskem trgu v Buenos Airesu, kjer jih je nagovoril novi začasni predsednik Leonard. Iste množice so danes ponovno zbirajo po ulicah Buenos Airesa, toda ne zato, da bi pozdravljale vlado, temveč, da bi protestirale proti njenim ukrepom.

Volišča so pripravljena

V celjskem okraju je vse pripravljeno na nedeljske volitve združnih svetov — Mladina in žene dobro zastopani

Priloge za volitve v združne svete v celjskem okraju so v glavnem že dosegle popolnost. Kandidatne liste so sprejete v vseh kmetijskih združenjih. Povsod so tudi postavljene volilne komisije in določena volišča. Volilni odbori manjkajo le še v nekaterih združenjih. Majhen zastoj je opaziti pri sestavljanju volilnih imenikov, ki jih še vedno manjka slaba polovica. V nekaj dneh tudi to ne bo več problem.

V vsem okraju je 130 volišč, ki niso togo razporejena. Največkrat je za področje združenje samo eno volišče. Teže je v večjih združenjih v zgornje-govinjski dolini in ostalih hribovitih krajih. Tam je potrebno več volišč, ki so postavljena tako, da volivcem ne bo treba hoditi predaleč. Največ volišč (8) je na področju šotštanske zadrage.

Številke so mrtve reči, vendar lahko govore in še zelo prepričljivo in tehtno. Samo v petih združenjih je kandidatov

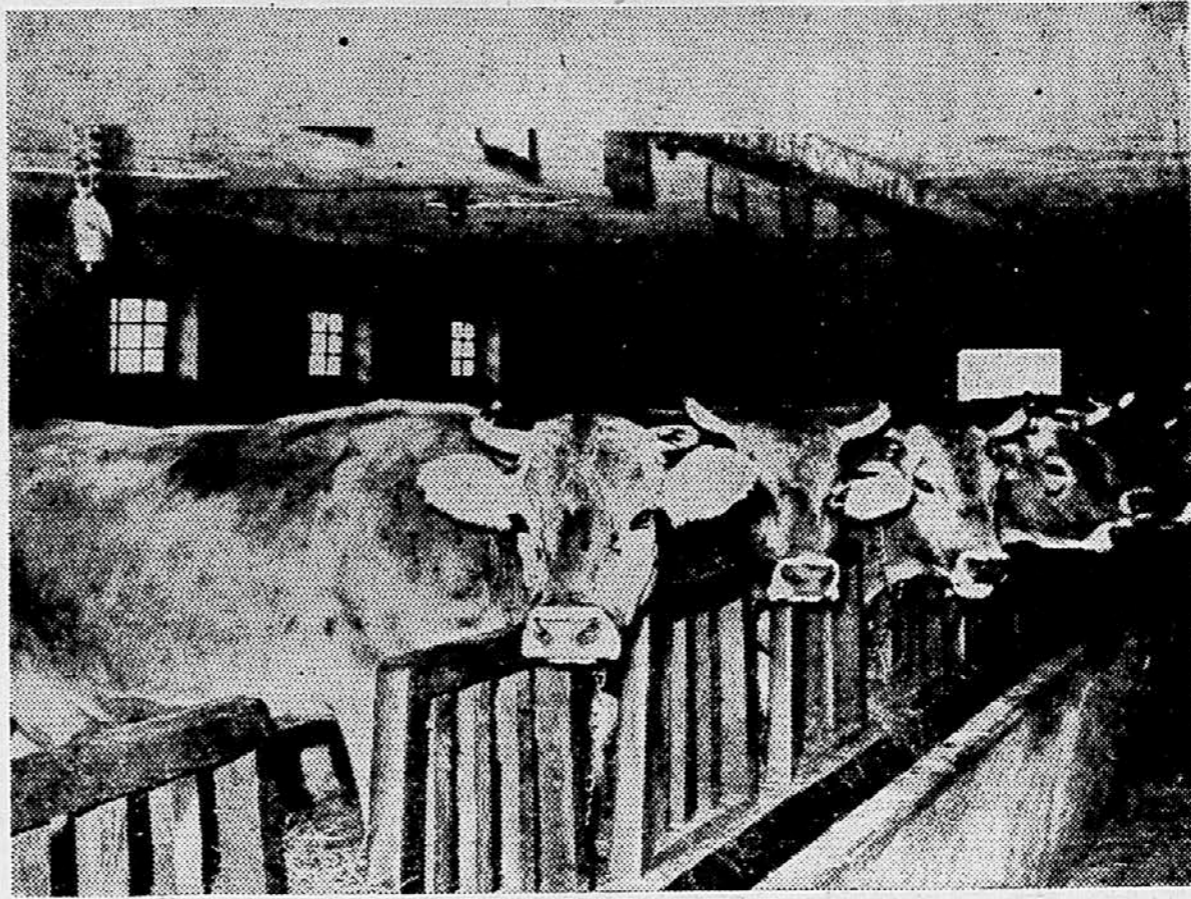
toliko, kot jih je treba izvoliti. Večinoma — to je v 66 združenjih — je kandidatov povprečno za 15 odstotkov več. Po odločbi bodo združni sveti šteli najmanj 30 članov (KZ Bele vode) in največ 63 članov (KZ Pohorje). V vsem okraju bo v združnih svetih 2795 članov, ki jih bodo volilci — združniki izvolili v nedeljo, 16. novembra, izmed 3264 kandidatov.

Zelo zanimive rezultate da starostna primerjava kandidatov, 40 odstotkov je starih manj kot 35 let in samo 1,8 odstotka ima nad 65 let! Po vsem videzu bo mladost osrednja odlika novih svetov.

Poudariti je treba, da bodo v novih svetih prišli do voljavne tudi združni delavci, ki bodo zastopani s 658 člani, kar je skoraj četrtina. Tri četrtine bodo sestavljali kmetje, ki jih lahko po velikosti obdelovalne zemlje razdelimo v štiri skupine. Od dosedanjih kandidatov iz kmečkih vrst ima 412 do 3 hektare zemlje, 499 od 3 do 5 hektarov, 586 od 5 do 8 hektarov in samo 326 nad 8 hektarov zemlje. (Opomba: upoštevana je samo obdelovalna zemlja).

Zanimivo je sodelovanje žena in mladine, ki morajo nedvomno sodelovati v delu združnih svetov. V nekaterih združenjih je bilo sicer opaziti odpor do sprejemanja kandidatov, ki jih ni bilo mogoče sprejeti. V večini primerov prišla do izraza napredna miselnost. Tako so na volilne liste vpisana imena 756 žena in 534 mladincev.

Priloge za volitve v združne svete so bile v celjskem okraju zelo dobro organizirane. Poudariti je treba, da Socialistična zveza delovnih ljudi ni še nikoli tako aktivno sodelovala. Posebna pozornost je bila posvečena sprejetju novih združnih pravil. Neločljivo povezano z volilnimi pripravami je bilo razpravljanje o perspektivnih planih kmetijskih združenj, s

Ponos mnogih kmetijskih gospodarstev — lepa živina. — (Foto: D. Škerlep)

Tovarne na prostem

Združevanje kmetijskih gospodarstev — možnost za boljše gospodarjenje

V mariborskem okraju je zdaj 62 kmetijskih gospodarstev, ki imajo blizu 10 tisoč hektarov obdelovalne zemlje. To je kar precejšnja površina in na teh zemljiščih bi lahko preraslo še mnogo več za potrebe kolektivov in potrošnikov v industrijskih središčih. V nemajhnih meri je temu kriva razdrobljenost parcel, kar onemogoča smotrnejše gospodarjenje, k izboljšanju pa bi morda celo pripomogla združitve nekaterih posestev. Čemu naj bi jih delovalo na razmeroma majhnem območju več hektarj, ko bi vendar eno samo zmoglo opraviti vse naloge mnogo bolje? Za ta predlog govori tudi dejstvo, da nekatera sosednja gospodarstva gojijo iste panoge. Mar ne bi bilo bolje, upoštevaje podobne

naravne pogoje in panoge, na enem večjem posestvu pospeševati bodisi sadjarstvo in vinogradništvo ali poljedelstvo in živinorejo.

Tudi o tem že razmišljajo. K temu razmišljanju je privedlo več odločilnih stvari. Tako na primer vprašanje investicij in obnove. Posamezna gospodarstva so v letu prigradila toliko in toliko milijonov dimarjev. Pri porazdelitvi teh sredstev pa so kolektivni žitelji nekaterih posestev. Čemu naj bi jih delovalo na razmeroma majhnem območju več hektarj, ko bi vendar eno samo zmoglo opraviti vse naloge mnogo bolje? Za ta predlog govori tudi dejstvo, da nekatera sosednja gospodarstva gojijo iste panoge. Mar ne bi bilo bolje, upoštevaje podobne

kar se je zgodilo letos, ko je mestno prebivalstvo kljub bogati vinski letini in bližnji kmetijskih gospodarstev ostalo brez zadostnih količin cenene grozdja. Združeno posestvo bi torej lahko v mnogem opravilo svojo nalogo tudi v odnosu do potrošnika.

Posestva so doslej gradila sama hleve za govejo živino. Za to je bilo potrebno mnogo sredstev, učinek pa ni bil vedno najboljši. Če bi na primer združili gospodarstva Kidričeve, Pragerske, Starše in Turinjske v eno celoto, bi na tem posestvu — zaradi podobne skrbi sedanjih posestev za razvoj živinoreje — zgradili večji hlev v nekakšni obliki živinorejske farne in s tem znatno pripomogli k redni in bogati preskrbi z mlekom. Razen tega bi lahko v tem središču še uspešneje redili plemensko živino čiste pasme s skrbnim in preglednim rodovničarjem. Zaradi podobnih naravnih pogojev bi bilo primerno združiti tudi posestva v Halozah, v občini Ormož in še kje ter tako pospešiti krepitev socialističnega sektorja kmetijstva.

Predvidena združitve posestev bo lahko imela samo pozitivne posledice tako glede udeležbe na investicijskih natečajih, kot tudi glede kompleksne obnove površin. Obenem bo to že takoj v začetku obično rešilo vprašanje strokovnega kadra. Kmetijskih strokovnjakov sedaj skoraj povsod primanjkuje. Z združitvijo pa bodo na novih posestvih povečali njihovo število in jim hkrati olajšali zahtevno delo.

»Ze sedaj imamo daleč do uprave potem bomo hodili še dlje časa do sedeža posestva.« je slišati tu in tam pripombe, kadar nanese beseda na združitve. Ali je sploh potrebna taka bojazen? V resnici se za sedanja posestva ne bo ničesar spremenilo, kajti zemlje ni mogoče premeščati nikamor. Sedež si bodo kolektivni izbra-

li po lastni želji. To ne pomeni, da sedanja upravna poslopja v prihodnje ne bi več služila svojem namenu. Povsod bodo imeli svoje obratne delavske svete, ki bodo vsak po svojih močeh prispevali k skupnemu življenju združenih kolektivov. Razen razpolaganja s skupnimi sredstvi pa bo velika pridobitev za združena posestva razen vsega omenjenega še velik strojni park, ki je osnova za napredno kmetovanje.

Letošnja trgatava na kmetijskih gospodarstvih v mariborskem okraju je bila izredno bogata, nič slabši ni bil prihodek sadja. Kolektivni so v glavnem potrgali grozdje v prvih dneh novembra, zdaj pospravljajo le še sadje in zapoznele poljske pridelke. Marsikje ni šlo vse gladko zastran prodaje, kajti tolikšne letine kljub predračunom v svojih proizvodnih načrtih niso pričakovali in jih je letina našla nepripravljeno. Zmanjkalo jim je vinske posede in delovnih rok. Toda podobne stvari se dogajajo vsako jesen, kadar prekomerno bogato poplača delo med letom.

Kmetijska gospodarstva Jurij ob Pesnici, Svečina, Plač, Zgoranja Kungota in Lepi dol niso preveč zaskrbljena zaradi obilnega pridelka vina. Vinsko posode nimajo ravno dosti, toda zagotovila so si odjemalce in so vključena v kooperacijo z republiškim podjetjem Slovenija-vino. To je po njihovem mnenju najboljša oblika sodelovanja, s čim zdaj, ko na tržišču vedno bolj postavljajo v ospredje vprašanje kakovosti blaga.

Na posestvih si želijo še nekaj lepih dni, da bi se lahko oskrbeli s stelo za živino. Ta čas se vedno bolj približuje in mnoga drevesa so že otresla listje. Ko bo opravljeno tudi to delo, pa bodo še temeljiteje razmislili o predvideni združitvi v večja gospodarstva in o ugodnostih, ki jih ta združitve prinaša s seboj. Jz.

- 1 R 6 -

s kmetijskimi pridelki

Iz Celja poročajo, da je stanje na tržišču s kmetijskimi pridelki neizpremenjeno, razen pri jabolkih, kjer se je cena zvišala za 4 din. V oskrbi s krompirjem je okraj zaradi slabega odkupa še vedno vezan na dovoz krompirja iz drugih okrajev. Ker pa so vse količine krompirja, ki se jih odkupi, namenjene za nekatera večja potrošna središča v državi, tukajšnje preskrbovalno podjetje kljub sklenjenim pogodbam z združenimi krompirji ne dob. Zaloge, ki jo ima, zadošča le še za nekaj dni. Paprike je v prodaji zelo malo, je ta je slaba kakovosti. Poudarja jabolki je še vedno zadostna, cene pa prilicno ustajene v skladu z dogovorjenimi cenami. Sezona grozdja gre h kraju, vendar ga je v prodaji še dovolj, predvsem iz Makedonije. Preskrba s mesom je zadostna in se mesarska podjetja z živino in prašiči v celoti oskrbujejo s področja okraja.

Živilski trg v Mariboru je slabo založen, delno zaradi slabega vremena in zaradi dela, ki ga imajo kmetje s pospravljanjem poljščin. Izjema so pridelovalci zelja, ki ponujajo na vozove zeljnih glav, tako da se je cena zelju znižala. Veliko je tudi gob (stivk), zmanjkalo pa je kostanja. Grozdja in hrusk. Jajčk trenutno ni, niti na trgu niti v trgovinah. Dovolj je krompirja in jabolk ter solate.

Okraj	Cena pri KZ na drob. na deb.	Cena	Cena
KROMPIR:			
Celje	10-50	15	13-50
Maribor	10	14	13
M. Sobota	8-9	11	

ZELJE:	Cena	Cena
Celje	12	20
Maribor	8-9	14
M. Sobota	15	20

CEBULA:	Cena	Cena
Celje	35	55
Maribor	38	48
M. Sobota	55	65

PAPRIKA:	Cena	Cena
Celje	35	58
Maribor	32	50
M. Sobota	20	35

SOLATA:	Cena	Cena
Celje	12	32
Maribor	32	50
M. Sobota	20	35

GROZDJE:	Cena	Cena
Celje (izab.)	35	60
Celje (mak.)	85	115
Maribor	128	115
HRUSKE:		
Celje	24	36
Maribor	20	25
M. Sobota	18-17	22

JABOLKA:	Cena	Cena
Celje	18	25
Maribor	20	22
M. Sobota	18-17	22

GOVEDO SRED. KVALITETE:	Cena	Cena
Celje	115	270
Maribor	112	250
M. Sobota	80-145	260

TELETA:	Cena	Cena
Celje	180	320
Maribor	205	394
M. Sobota	130-150	230-360

PRASICI:	Cena	Cena
Celje	195	370
Maribor	210	360
M. Sobota	150-185	350

FAJCA:	Cena	Cena
Celje	21	25
M. Sobota	18	24

MLEKO:	Cena	Cena
Celje	24	36
Maribor	24	36
M. Sobota	20-23	26

OREHI:	Cena	Cena
Celje	95	140
Maribor	99	110

PERUTNINA:	Cena	Cena
Murska Sobota	220	280-300

KOSTANJ:	Cena	Cena
Celje	20	36

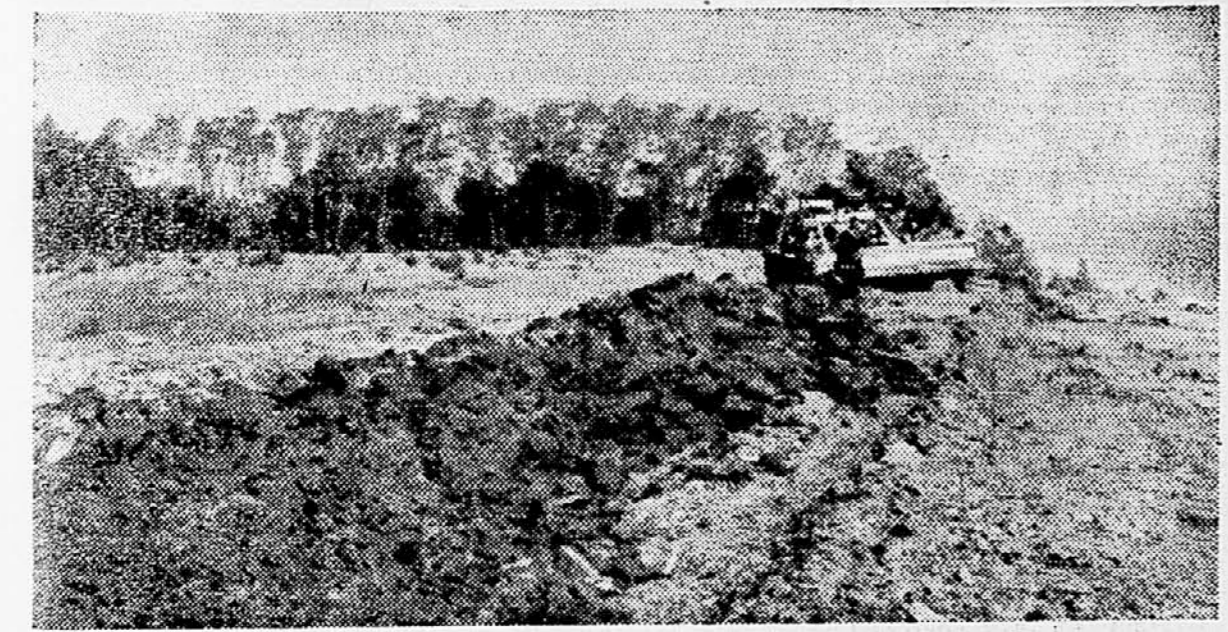
SUROVO MASLO:	Cena	Cena
Celje	600	

STANOVANJSKA UPRAVA KOPER
sprejme in službo referenta za razdeljevanje stanovanj
Pogoji: srednja strokovna izobrazba s 3-letno prakso. Nastop službe takoj. Pismeno prečeno z opisom dosedanje zaposlitve vložite do 25. nov. 1958. 6885-R

Upravni odbor GOZDNEGA GOSPODARSTVA LJUBLJANA,
Likoarjeva ulica št. 13
Pošt. predal 258
razpisuje mesto VODJE OBCEGA ODSEKA — PRAVNIKA (sekretarja)
Prednost imajo pravnik s sodnijskim ali odvetniškim izpitom.
Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Pismene ponudbe pošljite z navedbo šolske in strokovne izobrazbe ter dosedanjega službovanja do 30. novembra 1958. 6884-R

Bukovčani so letos zadovoljni

Z izrednega občnega zbora KDZ »Simon Gregorčič« v Bukovici pri Gorici

Obnova vinogradov — velika skrb bukovških združnikov. — (Foto: Perat)

Izrednega občnega zbora kmetijske delovne zadrage »Simon Gregorčič« v Bukovici pri Gorici so se člani polnoštevilo udeležili. Obravnavali so namreč uspehe letošnjega gospodarjenja, ki so razveselili in vzpodbujali ter sprejeli program proizvodnje, opreme in investicijske izgradnje za leto 1958-59.

V devetih letih obstoja je ta zadruga dosegla velik napredek in razmah, predvsem z melioracijo zemljišč, obnovo vinogradov in sadovnjakov, ki jim danes donosajo največje koristi in dohodek. Letos so obdelali in posejeli vse predvidene površine in dosegli prav lepe hektarske donose. Tudi obnovitvena dela uspešno napredujejo. Razen tega so zgradili z lastnimi sredstvi garažo za kmetijske stroje in nabavili nekaj novih traktorjev.

Obračun njihovega dela je zelo razveseljav, saj kaže, da bodo letos dosegli kar za 33% večjo proizvodnjo kot lani. Sistemu namakalnih naprav, ki so jih nabavili, gre zasluga, da so v glavni panogi, v sadjarstvu, dosegli letos — navzlic suši — na svojih plantazah rekordne pridelke breskev, za katere so iztržili kar 10,277.715 din, pa še četrta miliona za češnje, hruške in jabolka.

Prav lepe uspehe so dosegli tudi pri reži pitane živine za izvoz, saj so iz svojih hlevov prodali 54 lepo rejenih živinčet v skupni teži 24.000 kg in v vrednosti 4,6 miliona din. Vinski pridelki je bil letos izre-

den. Sicer pa nimajo še obsežnih vinogradov, ker so breskve na prvem mestu proizvodnje. Skupno računajo doseči letos okoli 40 milijonov din dohodkov, za prihodnje leto pa že okoli 42,5 milijona din. Samo pri breskavi računajo, da se jim bo dohodek povečal od letošnjih 10,2 na 13,3 milijonov din, ker bo obrodil še nov, mlad sadovnjak na 8 ha površine. Tudi pri živinoreji naj bi se plan proizvodnje povečal za 10%. Skupno v vseh panogah, pa za nekaj odstotkov več kot letos, ko je uvedena že intenzivna proizvodnja.

Do prihodnjega obč. praznika, 15. sept. 1959, nameravajo tudi popolnoma dograditi združni dom, za kar imajo že zagotovljenih 12 milijonov din kredita; 3 milijone pa za namakanje pašnikov v Godoviču, kjer nameravajo poglobiti že obstoječo umetno jezero. Gradili bodo tudi silos za slamo, okoli 9 milijonov pa nameravajo porabiti za obnovo vinogradov in sadovnjakov, saj bodo pri Vrtojbi obnovili 10 ha novih površin in končali že začeta obnovitvena dela. Razen tega so namenili precejšnja sredstva za izpopolnitev in dopolnitev strojnega in prevoznega parka. —Jp

- OGIAS
- SLOVENSKEM
- POROČEVALCU.
- GOTOV
- USPEHI

Strah pred kmetijo

Ni še dolgo tega, ko je potuzila kmečka vdova v zadrugi, da njen sin in bodoči gospodar nikakor ne ostane kmet, hčerka — zrela za možitev — pa pravi, da raje ostane doma neporočena, kot da bi se omožila za kmetijo. Odhod tak strah pred kmetijo in življenjem na njej?

Omenjeni vdovi so italijanski okupatorji ustrelili moža, pobrali in odpeljali vse, kar se je dalo, požgali hišo in gosposkarsko poslopje, njo z več malimi otroki pa odpeljali v internacijo. Po vrnitvi iz taborišča se je začelo za mater in otroke težko delo na opuščeni gospodarstvu. To je danes sicer zopet trdno, toda odvratni spomini na trpljenje in strah pred garaškim delom je ostal živ zlasti pri otrocih.

To je sicer posamezen primer strahu in odpora pred težkim delom na kmetiji, ki izvira še izla divjanja okupatorjev in težav v borbi za obnovo in obstanek porušenega kmečkega gospodarstva. Vendar pa to še zdaleč ni osamljen primer težkih kmečkih sinov in hčera, ki si želijo drugih poklicev, da bi ubežali garanju in dolgemu delovnemu dnevu, ki največkrat traja od zgodnjega jutra do poznega

mraka. Ta težnja je toliko močnejša, razvita tam, kjer se v večji ali manjši bližini razvijajo industrijska središča in nova podjetja. Tam vidijo danes kmečki fantje in dekleta mnoge možnosti za izbiro takega ali drugegačnega življenjskega poklica. Ostani na kmetiji kot gospodar, se priženiti ali omožiti na drugo kmetijo ali ostati doma kot stric in hlapec obenem ter teta in dekla, za kmečke fante in dekleta danes ni več skoraj izključna možnost za preživljanje kot je bilo to nekdanj.

Poznam kmečkoga fanta, ki bo nasledil trdno gospodarstvo, vendar se je odločil, da se bo izučil za avtomehanika. Taki primeri, da si kmečki sin, ki je bil določen za gospodarja, izbere nekmečki poklic, danes niso več tako redki. Če pa bo enkrat kljub svojemu poklicu le prevzel posestvo, tedaj si ga po vsej verjetnosti ne bo mogel zamisliti brez mehanizacije, ki jo bo znal kot avtomehanik tudi sam uporabljati, na kar bo že poklicno vezan.

V nekem večjem kraju, kakih 20 kilometrov iz Ljubljane, je obiskovalo avtomoto krožek mnogo kmečkih fantov in položilo soferski izpit. Ste-

vilni od teh fantov imajo lastno motorna vozila, ki jih je mogoče upravljati z izpitom ali brez njega. Ni veliko verjetnosti, da bi bilo za te fante, ki kažejo tako zanimanje za motorizacijo, delo na kmečkem gospodarstvu s primitivnimi sredstvi kdaj v resnici privlačno.

Kmečka mladina danes ne pozna samo dela na kmetiji, gostilne in cerkve. Obično je, da tudi nočejo poznati samo tega, ampak se hočejo gibati in udeleževati v širšem življenju, ukvarjati se z motorizacijo in sploh športom, obiskovati kino itd. Povsod tam, kjer je danes razgibano družbeno, gosposkarsko, kulturno in športno življenje, se kmečka mladina v vedno večjem številu udeležuje na različnih področjih družbenega življenja.

Sprejaj navedeni primeri in še mnogo drugih dovolj prepričljivo dokazujejo, da je tudi pri kmečki mladini zelo živna težnja po širšem udeleževanju, ki skuša prebiti tradicionalno zapiranje kmečkih ljudi v ozke okvire kmečkoga gospodarstva, njegovega načina življenja in gospodarjenja. Če pa hoče kmečka mladina

uresničiti to svojo zdravo težnjo v celoti, tedaj se mora zanjo nekaj spremeniti, ker je sicer ne bo moglo pravi nič zadržati na kmetiji. Ne bo mogoče zadržati kmečkih fantov in deklet na kmečkem gospodarstvu vse dotlej, dokler jih bodo delo na kmetiji, brezkonni delovni dan, primitivni način gospodarjenja z zastarelimi sredstvi in nezadostni donosi ovirali v njihovi želji po širšem udeleževanju, v njihovi težnji po ukvarjanju z drugim delom in v njihovi potrebi po razvedrilu. Dejstvo, da skušajo kmečki fantje in dekleta bežati pred delom na kmetiji in se izogniti brezkonnemu delovnemu dnevu je nedvomno dokaz, da kmečka mladina išče izhoda. Ker ne vidi praktične možnosti, da bi se njihov delovni dan na kmetiji skrajšal in ne vidi dovolj možnosti za olajšanje dela, išče izhoda v izbiranju drugih poklicev. Pred tako stvarnostjo si ni treba zatiskati oči.

Združni sveti, mladinska organizacija in sami kmečki starši imajo glede na to zelo pomembno dolžnost. Boriti se morajo in tudi ustvariti na kmečkih gospodarstvih take pogoje za delo in življenje kmečke mladine, da bo privlačno zanje tudi delo na kmetiji in da se bo lahko zdravo izživljala tudi taven kmetije, ne samo v delu na njej. Dokler pa tega ni, si bo

želela kmečka mladina drugih poklicev in se bo počutila neenakopravna oziroma prikrajšana v primerjavi z ostalo mladino. Družba je zagotovila že mnoge pogoje, ki omogočajo skrajševanje delovnega dne v kmetijstvu. Omogočajo olajšanje dela, povečanje donosov in dohodkov kmečkih gospodarstev. Te pogoje je treba izkoristiti v dobro kmečke mladine. Za izkoriščanje teh pogojev se mora bori tudi sama kmečka mladina v svoji organizaciji in v zdruzi tako da bodo izvoljeni njeni predstavniki v združne svete, od katerih bo največ odvisno, za koliko se bo delo v kmetijstvu olajšalo z uporabo mehanizacije in za koliko se bo skrajšal tudi delovni dan, za koliko se bodo povečali donosi in dohodek kmečkoga gospodarstva in zadrage z izvajanjem mnogih agrotehničnih ukrepov v sodelovanju med individualnim kmečkim gospodarstvom in zadrugo. K vsemu temu pa lahko odlično pripomorejo sami starši kmečkih sinov in hčera, če bodo v interesu svojih lastnih otrok in v njihovo dobro bolj odprli meje svojega gospodarstva ter se odločili za širši način pridelovanja v sodelovanju z zadrugo in njenimi modernimi sredstvi za obdelovanje, ki jih bodo imele zadrage vsak dan več.

Želela kmečka mladina drugih poklicev in se bo počutila neenakopravna oziroma prikrajšana v primerjavi z ostalo mladino.

Družba je zagotovila že mnoge pogoje, ki omogočajo skrajševanje delovnega dne v kmetijstvu. Omogočajo olajšanje dela, povečanje donosov in dohodkov kmečkih gospodarstev. Te pogoje je treba izkoristiti v dobro kmečke mladine. Za izkoriščanje teh pogojev se mora bori tudi sama kmečka mladina v svoji organizaciji in v zdruzi tako da bodo izvoljeni njeni predstavniki v združne svete, od katerih bo največ odvisno, za koliko se bo delo v kmetijstvu olajšalo z uporabo mehanizacije in za koliko se bo skrajšal tudi delovni dan, za koliko se bodo povečali donosi in dohodek kmečkoga gospodarstva in zadrage z izvajanjem mnogih agrotehničnih ukrepov v sodelovanju med individualnim kmečkim gospodarstvom in zadrugo. K vsemu temu pa lahko odlično pripomorejo sami starši kmečkih sinov in hčera, če bodo v interesu svojih lastnih otrok in v njihovo dobro bolj odprli meje svojega gospodarstva ter se odločili za širši način pridelovanja v sodelovanju z zadrugo in njenimi modernimi sredstvi za obdelovanje, ki jih bodo imele zadrage vsak dan več.

Pavle Zrimšek

Pa bo za novo šolo

ČETRTINA SREDSTEV IZ SKLADOV NERAZPOREJENIH SREDSTEV GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ V ILIRSKI BISTRICI ZA RAZNA DELA V OBČINI — »LESONIT« 20 MILIJONOV ZA NOVO ŠOLO

Vse več je iz dneva v dan primerov, ki pričajo o naglem uveljavljanju komunalnega sistema, o napredovanju kolektivne zavesti, da so interesi gospodarskih organizacij in življenjski pogoji njihovih kolektivov tesno povezani z interesi občinskih ljudskih odborov kot predstavnikov komunalnega sistema. Odtod vse tesnejše delovanje, ki je v prid komuni kot celoti.

O takem primeru v Koprskem okraju smo pred kratkim poročali iz Izole, ko so tam odprli že dolgo potrebno kopalnico (zimsko kopalnico). Ta želja izololčanov se je izpolnila ob pomoči, ki so jo gospodarske organizacije dale občinskemu ljudskemu odboru.

Danes poročamo lahko o podobnem primeru iz Ilirske Bistrice. Že letos spomladi je bilo vsem tam jasno, da komunna s svojimi sredstvi ne bo mogla uspešno reševati vseh perečih komunalnih, prosvetnih in drugih vprašanj v mestu. O tem je bilo precej govora zadnje mesece, tako da je prišlo minuli teden do sestanka, ki je dal kaj dobre sadove. Predstavniki gospodarskih organizacij so obljubili, da bodo dali iz svojih skla-

dov nerazporejenih sredstev občin za razna dela v Ilirski Bistrici eno četrtno sredstev na tem skladu. Organi upravljanja v podjetju »Lesonit« pa so že pred tem sklenili dati komunni iz tega svojega sklada 20 milijonov din za gradnjo šole. Sedaj je 8-letka razbita na 4 stavbe, od katerih nobena ne ustreza potrebam sodobne šole. Ta okoliščina seveda otežuje pouk in vpliva na njegovo raven ter uspehe.

Prispevek »Lesonita« bo omogočil skorajšnji začetek gradnje in upati smemo, da ilirskobistriški učencem ne bo več treba dolgo čakati na boljše šolske pogoje. F. M.

Ta šolski drobiž, zbran pred eno izmed »šolskih« stavb v Ilirski Bistrici, bo že deležen dobrih učnih pogojev v novi šoli, katere gradnjo bodo olajšali prispevki gospodarskih organizacij iz skladov nerazporejenih sredstev. — (Foto: Frank)

KRATKE IZ MARIBORA

Nezadotna zmogljivost mariborskih hotelov je v povojnih letih resna ovira tujskemu prometu in turizmu v našem obmejnem področju. Zlasti v letnih mesecih je moralo mnogo tujcev predčasno zapustiti Maribor, ker niso dobili prenočišča v hotelih. Zato je bilo že

več let aktualno vprašanje graditve novega hotela, odnosno povečanja sedanjih obratov, da bi se pridobila nova ležišča, odnosno tujske sobe. Prvi korak k rešitvi tega vprašanja je odobrila kredita za adaptacijo hotela »Orel«. Investicijska banka je pod poročilom OLO odobrila temu gostinskemu podjetju 39 milijonov din investicijskega kredita, z najetjem preostalega kredita iz okrajnega investicijskega sklada in z lastnim prispevkom bodo do prihodnje turistične sezone adaptirali celoten hotel. Događili bodo tretje nadstropje nad sedanjo teraso in v prostorih sedanje kavarne uredili tujske sobe. Razen tega bodo modernizirali in preuredili tudi kuhinjo in pralnico.

Sklad za zavarovanje zasebnih obratnikov je ustanovila septembra 1966 okrajna obrtna zbornica Maribor in Ptuj, pozneje pa so se k temu skladu priključili še obrtniki iz okrajne Murske Soboti. Po dosegačem delu sodi, je sklad popolnoma opravičil svoj obstoj. Skupno je vključenih v sklad 3.629 zasebnih obratnikov. Največ zavarovancev je s področja Maribora in sicer nad polovico. V ostalih občinah pa se

je včlanilo sorazmerno malo obratnikov, kar je nerazumljivo in kaže majhno skrb za zdravstveno zaščito s strani posameznikov. Doslej so zavarovanci koristili zdravstvene usluge in zdravila v znesku, ki presega 7 milijonov dinarjev. Ostali denar, ki so ga vplačali zavarovanci v znesku 24 milijonov din pa je naložen v raznih skladih, pretežno v skladu za dolgoročne dajatve, to je za pokojnine.

Specializirano foto-trgovino bodo uredili v Mariboru pri trgovskem podjetju »Zerja« v Gosposki ulici, kjer je bil zdaj le oddelček za fotomaterial v sklopu papirnice. V novi trgovini nameravajo urediti tudi oddelček za razvijanje in kopiranje filmov. To je zelo razveseljiva novica za vse ljubitelje fotografije in umetnosti, saj so takšno trgovino resno pogostili. Pričakujejo, da bo v novi trgovini tudi strokovno večje uslužbenec, ki bo znal dati fotomaterijem vsa potrebna vodila in nasvete. Nova trgovina je tudi zelo vredna omenilna, ker v Mariboru nasploh primanjkuje specializiranih trgovin. Prav bi bilo, da bi v kratkem odprli tudi specializirano prodajalno glasilo. (Jp)

Sport

Sportniki za »Dan republike«

Po ljubljanskih ulicah

Že enajstič tradicionalni množični »Tek republike«

Tudi letos bo atletska zveza na čast 29. novembra pripravila »Tek republike« po ljubljanskih ulicah. Ta XI. tradicionalna prireditev bi tokrat po udeležbi pravzaprav morala prekositi vse dosežanje. Če bi se je udeležile tudi šolske ekipe — in to bi se z dobro voljo gotovo dalo doseči — bi bila množičnost na tem teku poudarjena kakor še nikoli.

Uvodoma pa je treba reči naslednje. Termin za tek po ulicah ni izbran najbolj posrečeno. Aktivne športnike je jesen večinoma že pregnala v telovadnice, da ne govorimo o tistih, ki se ukvarjajo s telesno vzgojo samo občansko. Možnosti prehlada so zato seveda velike. Prav zaradi tega imajo organizatorji veliko odgovornost. Z dobrimi pripravami — in ustreznimi materialnimi možnostmi seveda — bi se dale vse te nevarnosti omejiti na minimum. Zagotoviti bi bilo treba tople slačičnice, čaj na cilju — točno startanje. Funkcionarji posameznih ekip pa bi morali skrbeti za to, da bi bili tekmovalci pred nastopom toplo oblečeni (trenerke, plašč), kar so doslej marsikdaj zamenjali.

Ob takih zagotovilih bi lahko poslane svoje ekipe na start tudi šole (vsaj ljubljanske), s čimer bi ta velika športno-politična manifestacija ne-

dvomno še mnogo pridobila na pomenu. In če k vsemu temu štejemo še močnejši odziv turistov in športnih društev (ne samo atletske organizacije), tedaj naše uvodne ugotovitve gotovo ne bi bile pretirane.

Razpis tekem je — kakor že vsa zadnja leta — sestavljen

tako da je privlačen tako za atlete kakor tudi za vse ostale nastopajoče. Člani osnovnih organizacij Atletske zveze Slovenije nastopajo namreč v posebni skupini, medtem ko do- ločajo za pripadnike vseh ostalih ekip (vključno šole, LM, JLA) še ločen vrstni red. Tudi dolžina prog ni pretirana, saj znaša za člane in mladince 1400 m, za članice in mladinke pa 700 m. Se posebno skupino pa sestavljajo tekmovalci na najdaljši progi — 4500 m —, ki pa ima že čisto izrazito atletske oboležje. —eb

Na šahovskih polfinalnih turnirjih

ZAPLETOV ŠE NI NOBENIH

V četrtek so imeli igralci na polfinalnih šahovskih turnirjih prost dan. V resnici niso bili vsi prosti, kajti na sporedu je bilo še mnogo prekinjenih partij, ki so jih odigrali ta dan.

V Zemunu so v prekinjenih partijah zabeležili teje izide: Damjanovič-Petek 0:1, Damjanovič-Panov 1:0, Vuković-Ivković remi, Grgić in Nedeljković sta ponovno prekinila, pri čemer se Nedeljkoviću obeta

zmaga. — V vodstvu je slej ko prej Mihlič sam pred Mihajličinom in Ivkovićem itd.

V Opatici so bile neodigrane še naslednje partije: Janošević-Djantar 1:0, Bulat-Knežević 1:0, Bulat-Kržišnik 1:0, Smallbegović-Minić remi. — Na tabeli vodita Bertok in Minić s celo točko naskoka pred Pucem, Janoševićem, Bulatom in Lukičem.

Tuzlansko IV. kolo so igrali v koksarni Lukavac, in sicer takole: Stupica-Cirić prek. (Stupica je na boljšem), Ugri-nović-Veselinović remi, Udovič-Bajec remi, Stojanovski-Bradavčević 0:1, Kozomara-Bekavac prek., Sokolov-Guzel remi, Karanjac-Rodić 1:0. V odgodeni partiji II. kola je Udovič premagal Bekavca. — V vodstvu sta Sokolov in Ugri-nović pred Stojanovskim itd.

Tuzlansko IV. kolo so igrali v koksarni Lukavac, in sicer takole: Stupica-Cirić prek. (Stupica je na boljšem), Ugri-nović-Veselinović remi, Udovič-Bajec remi, Stojanovski-Bradavčević 0:1, Kozomara-Bekavac prek., Sokolov-Guzel remi, Karanjac-Rodić 1:0. V odgodeni partiji II. kola je Udovič premagal Bekavca. — V vodstvu sta Sokolov in Ugri-nović pred Stojanovskim itd.

Tuzlansko IV. kolo so igrali v koksarni Lukavac, in sicer takole: Stupica-Cirić prek. (Stupica je na boljšem), Ugri-nović-Veselinović remi, Udovič-Bajec remi, Stojanovski-Bradavčević 0:1, Kozomara-Bekavac prek., Sokolov-Guzel remi, Karanjac-Rodić 1:0. V odgodeni partiji II. kola je Udovič premagal Bekavca. — V vodstvu sta Sokolov in Ugri-nović pred Stojanovskim itd.

Turnir kandidatov v Jugoslaviji

Predsednik mednarodne šahovske federacije je sprejel predlog SZJ, da bo turnir kandidatov prihodnje leto v Jugoslaviji. Strinjali se je tudi s tem, da bi bil turnir od začetka septembra do konca oktobra, pri čemer naj bi polovico igrali v enem, drugo polovico pa v drugem kraju.

Hkrati je sporočil, da bo turnir kandidatov po vsej priliki v Sovjetski zvezi — v marcu ali aprilu 1968. Pri tem pa ima bolgarska šahovska federacija možnost izkoristiti prvenstvo pravico za izvedbo tega turnirja. Če se je ne bo poslužila, bo turnir v SZ.

NAMIZNI TENIS DVANAJSTIČ ZA NASLOVE PRVAKOV LRS

Kakor smo že napovedali, se začne danes v Domu Partizana v Zg. Siskih XII. povojno prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu. Kakor računajo, bo na tem tekmovalcu nastopilo okoli 150 igralcev in igralke, med njimi vsi najboljši. Za letošnjo udeležbo ne bo dostajala lanske, ker se precej znanih društev ni odzvalo razpisu za nastop.

Pri zbiranju parov sta v obeh elitnih disciplinah (moški A in ženske) nosilca skupin lanske prvačine in člana Triglava Teran in Plutova. Pri moških A so za Teranom Tomazič, Kern, Podobnik, Zidar, Zajc, Godina, Sedej, Stana, Strumbelj, Kočjan in Miklavc, pri ženskah pa za Plutovo Terečkova Vavčeva, Knapova, Errathova, Starčeva, Črešnjevičeva in Pirčeva. Če ne bo presenečenj, se bodo v polfinalu sestali: Teran-Podobnik (Zidar) in Tomazič-Kern, pri ženskah pa Plut-Errath (Knap) in Terečkova-Vavčeva.

Ostali nosilci so: Tomc pri mladincih, Knapova pri mladinkah, Pirč pri pionirih B, Rehar (Mrbi) pri pionirih in Blatnik (Fuz) pri pionirkah. (nd)

Thboveljski drobiž

Namiznoteniška sekcija je prišla trenirati. Vadb se udeležuje nad 30 pionirjev, pa tudi člani so prav mariljvi. Manjka jim pač strokovnega vodstva in primernih prostorov.

Ekipa Rudarja je na Kegljškem republikanskem prvenstvu v borbenih partijah zasedla 6. mesto med 12 ekipami. To nedeljo bodo začeli igrati za prvenstvo v zasavski podzvezi, kjer sodelujejo ekipe Proletarca, Razlaga (Brezice), Bratstva (Hrastnik) ter Partizana in dve ekipi Rudarja iz Thbovelj. —ko

VEČER JUDA

Drevil ob 19 uri bo v stekleni dvorani železniške direkcije v Izvedba ZTAK Ljubljane turnir v judu, ki se ga bodo udeležili vsi najboljši judoisti iz 6 slovenskih ekip. Ljubitelji juda vabljani!

Cerar in tovariši — spet na odru

Naši vrhunski orodni telovadci se zadnje čase vse pogosteje pojavljajo na tekmovalnih odrih. Pred kratkim so uspešno opravili srečanje z vrsto Vzhodne Nemčije, prihodnji teden pa bodo spet namazali diani z magnezijem in se zagrizeno spoprijeli za točke in stotine točk.

Prihodnjo soboto in nedeljo (22. in 23. tega meseca) bo v Mariboru v veliki dvorani kina »Union« mednarodni turnir v vajah na orodju, ki se ga bodo udeležile mestne reprezentance Zagreba, Beograda, Ljubljane, Hrastnika, Maribora in Jesenice. Ta turnir je nekakšno nadomestilo za mednarodni turnir, ki ga je pripravil odbor za vaje na orodju pri Zvezi »Partizan«

Od blizu in daleč

Oplotnica

Gradbena in komunalna dejavnost v Oplotnici je bila leto precej živahna. Razen lepe nove šole, ki je letos že uporabna — manjka le še vodovod in dokončna ureditev stranišč — so zgradili stanovanjsko stavbo za učitelje, ki se št dni selijo vanjo. Događeni je tudi nov gasilski dom s primernimi prostori za pisarne in garaže. Za dom so prispevala sredstva domača podjetja ter okrajna gasilska zveza, veliko vrednost pa sami vaščani s prostovoljn-

Slov. Konjice

Te dni se je začel v Slov. Konjicah seminar za člane ZK, na katerem bodo več mesecev po enkrat na teden proučevali gradivo VII kongresa ZKJ. Prvo predavanje je vodil predsednik OLO Riko Jerman, drugo pa zvezna ljudska poslanka Milena Korže. Seminar obiskuje okrog 30 vodilnih političnih funkcionarjev iz občine, razen iz vitanjskega področja, od koder ne morejo redno hoditi na seminar zaradi prevelike oddaljenosti in neugodnih prometnih zvez. Vsi, ki obiskujejo seminar, bodo pomagali v osnovnih organizacijah ZK pri študiju kongresnega gradiva. L. V.

Dobje pri Plamini

Na letni konferenci organizacije LMS si je zadala mladina precejšnje delo. Tako so predlagali, naj bi priredili traktorsko šoferski tečaj, ki bi ga obiskovalo okrog 25 mladincev. Na konferenci pa so sprejeli v članstvo tudi precej novih članov.

Velenje

Nedavno je bila v Velenju posebna komisija iz Ljubljane, da bi pregledala težko vzgojilne otroke. Ugotovila je, da je takih otrok 21. Zaradi tega bo občinski svet za šolstvo na prihodnji seji razpravljal o ustanovitvi šole za te otroke. Letos naj bi imela le prva dva razreda, v katerih bi poučevala strokovno usposobljena moč Seveda pa bo treba najti še prostore za to šolo, kar pa vsekar ne bi smelo predstavljati težav, oziroma ovire. L. Z.

Sentjur pri Celju

V nedeljo bodo v Sentjurski občini volili zadrudne svete. Da bi bile volitve čim bolj uspešne, so nedavno sklicali skupni plenarni SZDL in ZK, ki so se ga udeležili tudi upravniki kmetijskih zadrug. Med drugim so se pogovorili, kakšno naj bo

delo na sam dan volitev in grajali nekoliko pozno pristopanje k aktivizaciji mladine pri delu v kmetijskih združenjih.

Na področju občine deluje 26 osnovnih organizacij Socialistične zveze. Le-te se sedaj pripravljajo na občne zbere. Na zadnjem plenumu Socialistične zveze pa so sklenili, da bodo zmanjšali število osnovnih organizacij na 11, da bi bilo njihovo delo v prihodnje bolj uspešno. Reorganizacijo bodo izvedli s sodelovanjem družbenih, političnih in gospodarskih organizacij. S. D.

Štore

Te dni je gostoval v prosvetnih dvorani na Frankolovem pevski zbor »Svobode« iz Zadržora pri Ljubljani. Bogat spored je zadovoljivo poslušal. V okviru zbora je nastopil tudi kvintet, ki je z dokaj dobro naštudiranim sporedom žel za služeno priznanje. Žal je bil obisk dokaj pčel, kar je za Frankolovo, ki ima precejšnjo pevsko tradicijo, vsekakor ne- navadno. D. S.

Štore

Na zelo dobro obiskanem roditeljskem sestanku na metalurški industrijski šoli v Štore so stari pohvalili vzgojno delo predavateljev. Zanimali pa so se zlasti za učne uspehe svojih otrok, za vzdrževalno in v novem internatu in drugo. Razpravljali so tudi o težavah učencev, ki se vozijo v šolo z vlakom. Na sestanku so sklenili, da bodo mesečne ocene in nagrade vpisovali v delavniški dnevnik. Tako bodo imeli stari bolj pregled nad učnimi uspehi svojih otrok. L. Z.

Velenje

Nedavno je bila v Velenju posebna komisija iz Ljubljane, da bi pregledala težko vzgojilne otroke. Ugotovila je, da je takih otrok 21. Zaradi tega bo občinski svet za šolstvo na prihodnji seji razpravljal o ustanovitvi šole za te otroke. Letos naj bi imela le prva dva razreda, v katerih bi poučevala strokovno usposobljena moč Seveda pa bo treba najti še prostore za to šolo, kar pa vsekar ne bi smelo predstavljati težav, oziroma ovire. L. Z.

Velenje

Nedavno je bila v Velenju posebna komisija iz Ljubljane, da bi pregledala težko vzgojilne otroke. Ugotovila je, da je takih otrok 21. Zaradi tega bo občinski svet za šolstvo na prihodnji seji razpravljal o ustanovitvi šole za te otroke. Letos naj bi imela le prva dva razreda, v katerih bi poučevala strokovno usposobljena moč Seveda pa bo treba najti še prostore za to šolo, kar pa vsekar ne bi smelo predstavljati težav, oziroma ovire. L. Z.

Velenje

Nedavno je bila v Velenju posebna komisija iz Ljubljane, da bi pregledala težko vzgojilne otroke. Ugotovila je, da je takih otrok 21. Zaradi tega bo občinski svet za šolstvo na prihodnji seji razpravljal o ustanovitvi šole za te otroke. Letos naj bi imela le prva dva razreda, v katerih bi poučevala strokovno usposobljena moč Seveda pa bo treba najti še prostore za to šolo, kar pa vsekar ne bi smelo predstavljati težav, oziroma ovire. L. Z.

Fotomaterji bodo razstavljali

Ze nekaj let nazaj prirejajo člani jeseniškega fotokluba v proslavo Dneva Republike razstava, na kateri prikazujejo svoja najboljša dela. Tudi letos jo

pr pripravljajo in na njej bodo razstavili 70 najboljših fotografij 29 avtorjev, katere je izbrala posebna žirija izmed 127 predloženih. Istočasno bo raz-

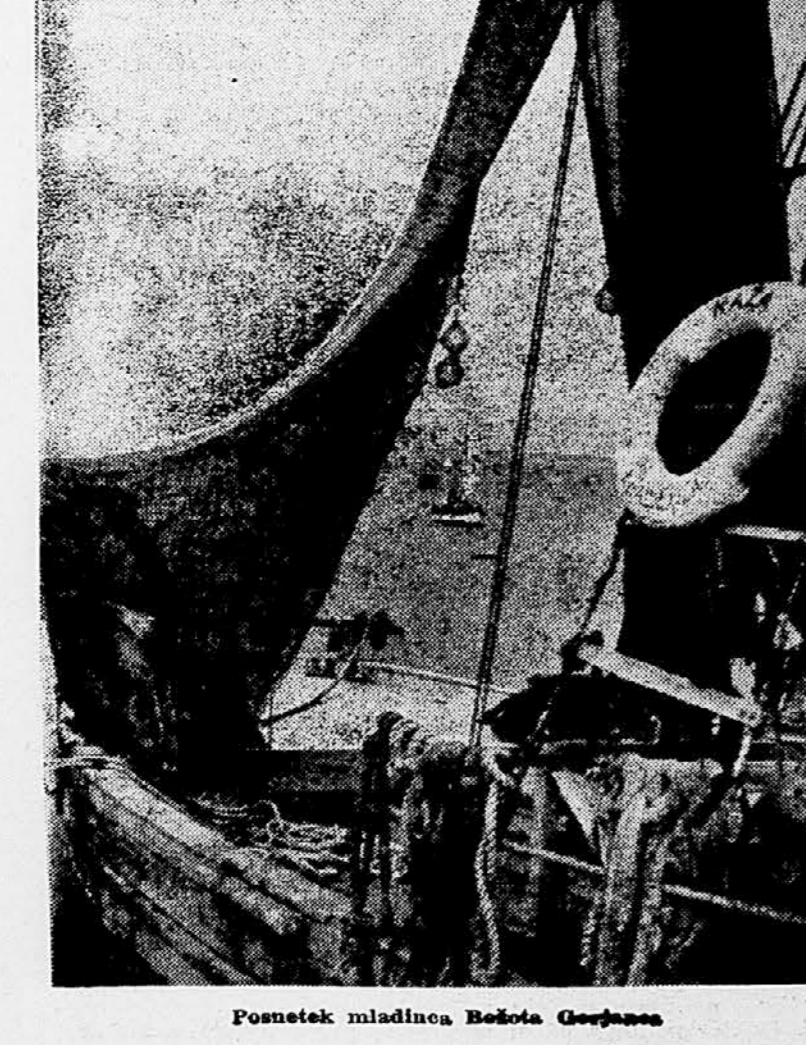
stavljati tudi foto klub na Javorniku, za kar so tudi jeseniški foto amaterji odstopili nekaj svojih del.

Velika prednost jeseniškega fotokluba je v tem, da ima v svojih vrstah precej mladincev v povprečni starosti 13 let in od katerih jih bo 7 zastopanih tudi na razstavi s svojimi deli. Zelo razveseljivo je tudi to, da so ti mladinci tehnično močnejši in se v svoji tehniki fotografiranja in izbiri motivov vedno bolj približujejo starejšim in bolj izkušenim članom.

Tudi v drugih oziрах je njihova dejavnost uspešna. Priredili so že več članskih izletov v kraje, kjer so imeli priložnost izbrati različne motive za svojo dejavnost. Prav tako dobro sodelujejo z vsemi fotoklubi na Gorenjskem in z 11 deli so se udeležili tudi nedavne razstave v Celju. Imajo zelo lepo urejene klubske prostore, za kar pa je treba izreči vse priznanje tudi Obč. Jesenice, ki je pokazal razumevanje in jim odstopil primeren lokal. Nekoliko več življenja bi bilo treba pokazati pri organizaciji fotoamaterskih tečajev, ki slabo potekajo, čeprav je zanje zelo veliko zanimanje.

Radi bi se ukvarjali tudi z barvno fotografijo, vendar je tu posredi vprašanje sredstev, ker je tehnični material za to vrsto fotografskega udejstvovanja zelo drag. Vendar upajo, da bodo ob tej podpori ljudske tehnike lahko uresničili tudi ta svoja prizadevanja.

Lahko trdimo, da je letošnja bilanca delovanja jeseniških fotomaterjev zelo ugodna in upajmo, da bo ostala tekna tudi v prihodnje. K.

Posnetek mladince Božeta Gorjanca

KINO

KINO UNION: - premiera amer. barv. cinemascope filma »PRINC STUDENT«.

KINO UNION: - premiera amer. barv. cinemascope filma »PRINC STUDENT«. Igrata Ann Blyth in Edmund Purdon, poje Mario Lanza. Tednik: Dekle z naslovne strani, samo pri prvi in zadnji predstavi. Predstave ob 18. in 20. Ob 10 matineja istega filma. Ob 22 predpremiere italijanskega filma - »SLEPARI« (IL BIDONE).

KINO KOMUNA: francoski film »PRIMER DR. LAURENTA«. Tednik: Režija Jean Paul Le Châtelier. Igrata Jean Gabin in Nicole Courcel. Predstave ob 15. 17. 19 in 21 uri. Za mladino izpolno 14 let je film neprimeren!

KINO SOCA: jugoslovanska kinoteka predvaja nemški film »DUNJA POSTARJEVA HČI«. Režija: Gustav Ucicky-1940. - Igrat Heinrich George in Hilda Krahl. Predstave ob 15. 17 in 21.

KINO SIŠKA: domači film »MAMA LI CLOVEK«. Predstave ob 15. 17. 19 in 21. Predprodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9-11 ure in od 14 ure dalje.

MLADINSKI KINO »LM« Kotalnica: domači film »POT V CARIBO«. Ob 10 in 15.

TRIGLAV: angleški barvni film »SENGAL«. Tednik V glavni vlogi: Hildegard Neff, Donald Wolfitt, Terence Young. Predstave: ob 16. 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjkrat.

LITOSTRO: amer. barvni film »ZGODBA O JOLSONU«. Ob 18 in 20. Tednik 45. Predprodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

GRUPE: ital. barv. film »KRUH LJUBEVI«. Ob 17 in 19.

ZADOBROVA: franc. film »HEROJI SO UTRUJENI«. Ob 20.

VEVCE: češki barvni film »DOBRI VOJAK SVEJKI«. I. del ob 20.

CRNUCE: amer. barv. film »CAJ ZA DVA«. Ob 19.

DOMZALE: jugosl. barvni film »DALMATINSKA SVATA«. Ob 18 in 20.

KAMNIK »DOM«: amer. barv. film »BITKA V KLANCU«. DUBLICA: sovj. film »ENAINSTRIDESET«. Ob 19.

BLED: jugosl. film »H-S«. Ob 17 in 20.

NOVO MESTO »KRKA«: - sovj. barvni cinemascope film »DON KIHOT«.

CRNOME: - Jugosl. cinemascope film »ZEMELJA«. Ob 20.

KRANJ »STORŽIČ«: ob 15. 17 in 19 amer. barvni cinemascope film »SEDEM BRATOV ZA SEDEM NEVEST«. Ob 21 premiera franc. barv. vstavitven filma »FOLIES BERGERE«.

KRANJ »TRIGLAV«: premiera amer. barv. cinemascope filma »PRISEL JE Z LARAMIJE«. Ob 19.

KRANJ »SVOBODA«: - premiera franc. barv. vstavitven filma - »FOLIES BERGERE«. Ob 18.

NAKLO: nemški barvni film »KOPENIŠKI STOTNIK«. Ob 19.

RADOVLJICA: ital. barv. cinemascope film »MOJCA IN VOLKOV«. Ob 20.

MURSKA SOBOTA: amer. barv. cinemascope film »VZHODNO OD RAJA«. Ob 20.

PTUJ: ob 17.30 in 19.30 ital. barv. film »MLADENIC ZA VSE«.

MALI OGLASI

ZAMENJAVA STANOVANJA za Maribor in Ljubljano. - Zamenjam sončno enosobno stanovanje velikosti 4x4 m s kuhinjo 4x3 metrov na naslov: Maribor-Terza, en kabinlet je s posebnim vzhodom. Dohod. v mesto je ugoden z avtobusom ali vlakom. Ogled stanovanja je lahko v vsakem času na naslov: Maribor-Terza, Bolgarska 3. I. nadst. 26568-9

OBRTNO PROIZVODNO PODJETJE »DOM«. Kočevje, prodaja osebni avtomobil znamke »Fiat« d.ve., generalno popravilno, predelava za prevoz priljage, po ugodni ceni. R 2981-4

NUJNO POTREBUJEM SOBO. Nudim visoko nagrado. Plačam za eno leto vnajprej. Ponudbe pod »Nujno« v ogl. odd. 26587-9

SAMOSTOJNA GOSPODINJA dobi dobro plačo. - Ponudbe pod »Sodbočno« v ogl. odd. 26587-9

STARJŠA samostojna gospodinja s pomočnico spremeni službo. Naslov v ogl. odd. 26587-9

SLUŽBO KURIRJA ali potnika. Potnik študent elektrotehnike, ima vozniško dovoljenje A in B kategorije, izredno veselje do avtomobila - motorja. Ponudbe pod »Sposoben in zanesljiv« v ogl. odd. 26573-4

VEČ MIZARSKIH DEL napravim za posojilo 70.000 din. Ponudbe pod »Mizarstvo« v ogl. odd. 26587-9

MANUFAKTURISTKA išče honorarno zaposlitev. Ponudbe pod »Takoji« v ogl. odd. 26587-9

ZLATO za zobe prodam. Naslov v ogl. odd. 26573-4

VEŠEVITO GARSONJERO v centru Ljubljane, kupim za kakršnokoli ceno in dam še lepo nagrado. Ponudite ogli. odd. pod »Kiren doma« v ogl. odd. 26587-9

OPREMLJENO SOBO iščeta srednješolski. Ponudbe pod »Inštruirata« v ogl. odd. 26587-9

LEPO SOBO oddam študentki. - Igrati doma. 4 tedno. 26587-9

SOBICO oddam za posojilo 60.000 din. Ponudbe pod »Periferija« v ogl. odd. 26587-9

PIKARSKI žrn. se je izgubil. Dobite ga Cermetova 32. Ljubljana. 26586-10

UPOKOJENKA sprejemam v visoko pomočnico za skupno gospodinjstvo. - Ponudbe pod »Vdova« v ogl. odd. 26582-11

KOVAŠKEGA POMOČNIKA, samoo sposobnega, večšega podkovnanja konj, sprejemam takoj. - Ponudbe pod »Vdova« v ogl. odd. 26582-11

POPOLNOMA NOV radijski sprejemnik »SOCA« prodam po ugodni ceni. Naslov v ogl. odd. 2647-4

MOTOR »Victoria«, 125 cm³, prevožen 5000 km, 1 v prodajo za 120.000 din. Ogled v nedeljo dne 16. 11. od 10. do 13. ure pred Slovenskim filharmonijo. 26488-4

NAJHITREJŠE vam obnovi in izdela vse vrste karoserij: avtomobilov, tovornjakov in osebnih in zelo kratkem času in po konkurenčnih cenah Karoserijska delavnica, Vir pri Domžalah, telefon 9-23.397. R 2880-2

Komisija za organizacijo prehrane in prenočitve ob otvorenju avtocest. - Bratstva in združenja Ljubljana-Zagreb, obveščata vse udeležence, predvsem skupine, naj se predhodno javijo in hkrati tudi sporočijo, kolikšno obroke in pijačo bodo pripravili in eventualno prehrane in prenočitve. Novo mesto, tel. št. 8. 6873-R

NUMID visoko nagrado za eno polsobno vsehivno stanovanje. - Ponudbe v ogl. odd. pod »Obrtnik« 26575-9

MČNO SKRINJO, 3 m³, bakarno pocinjeno, 120 lit. in decim. - Ponudbe v ogl. odd. pod »20 kg«. 26429-4

DVA ELEKTRIČNA RADIATORJA za 10 reber, prodam. Ogled pri »Precis«, Zidovska 3. 26553-4

MOTOR s priklopo znamke »Triumph«, 250 cm³, novejšega tipa, prodam, Sattler Silva, Zalec 66. Ogled v popoldanskem času Zalec 6. R 3066-4

POLJSKE TRANCICE, dolž. 500 m, dimenzije 5-6 cm, kupimo, Po: nudbe dostavite na: Opekarnica, Družba, Ljubljana, 26472-3

ELEKTROMOTOR, 60 KW (Schleifring), uporaben, takoj kupimo. Realiteta agencija, Maribor - Partizanska c. 24. 2650-5

TAKOJ VSIŠKO HIŠO v centru Slov. Bistrice z lokalno, ugodno prodajo. - Ponudbe pošljite na upr. lista Maribor pod »1.500.000«. 26500-9

VISOKO PRILIBNO dvoslojno-vanjsko hišo, 67 arav zemljišča, polovica vsejiva, takoj prodam. Cena po dogovoru, Galjevica 41. 26500-9

KLET išče gostinsko podjetje v najem za nedolgo čas proti primerni odškodnini. Klet naj bo zdrava, isto podjetje prodaja 6 kom. železnih zabojev z ročaji, primerljivih za razne odpadke. - Ponudbe oziroma informacije pod »Suha klet« v ogl. odd. 26589-8

ZAHVALE

ZAHVALA Ob smrti našega dragega moža in očeta

TONETA ZUPANČICA post. upokojenca se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem zahvaljujemo za usna in pismena sožalja in darovane vence.

Posebno zahvalo smo dolžni pevcem Slovenskega narodnega gledališča za prelepe žalostinke ter Državni založbi Slovenije in Gospodarskemu razstavšču za vence in stremstvo.

Družini Zupančič Culberž

PUTNIK SLOVENIJA

VAZNO OBVESTILO Velika delovna zmagaja mladinskih delovnih brigad na avtomobilski cesti Ljubljana - Zagreb.

Od ponedeljka, 24. novembra dalje bodo avtobusne proge LJUBLJANA-ZAGREB-LJUBLJANA, ki jih vzdržuje turistično in avtobusno podjetje PUTNIK SLOVENIJA obratovale po naslednjem voznem redu:

Odhod iz LJUBLJANE ob 5.10. uri, prihod v ZAGREB ob 8.00. uri, povratek iz ZAGREBA ob 16.00. uri, prihod v LJUBLJANO ob 18.50. uri. V obeh smereh so na prosti naslednje vmesne postaje: Trebnje, Novo mesto, Sentjerne, Kostanjevica, Mraševo, Cerklje, Krška vas, Brežice (križišča na mostu) in Catež. AVTOBUS VOZI vsak dan.

Odhod iz LJUBLJANE ob 6.30. uri, prihod v ZAGREB ob 8.50. uri, povratek iz ZAGREBA ob 17.45. uri, prihod v LJUBLJANO ob 17.05. uri. V obeh smereh se avtobus ustavlja v NOVEM MOSTU, AVTOBUS VOZI vsak DELAVNIK.

Predprodaja vozovnic v Ljubljani v poslovalnici Pribor, 30. Titova c. 12 (tel. 21-46). Iz Ljubljane odpre avtobus izpred avtobusne postaje, iz Novga mesta na glavnem trgu in iz Zagreba izpred avtobusne postaje pri hotelu »Esplanade«.

MARIBOR

Sobota, 15. novembra. Družna lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

NARODNO GLEDALIŠČE

Ob 19.30: Williams »Mačka na vroji pločevinasti stehci. Izven in za premierski abonma.

RADIO

5.00-8.00 Prenos sproveda Radia Ljubljana: 8.00-8.05 Domače vesti, 8.15-9.00 Za vsakogar nekaj - sproved domačih in narodnih novic, 9.00-10.30 Prenos sproveda Radia Ljubljana: 14.20-15.00 Zeleni ste - poslušajte! 15.00-17.00 Prenos sproveda Radia Ljubljana: 17.00-17.10 Domača poročila: 17.10-17.30 Zabavna glasba: 17.40 do 18.00 Radijska reportaža: 17.40 do 18.00 Skladbe Emilia Trojana igra Mariborski pihalni ansambel b.v. Draga Lorberka: 18.00-23.00 Prenos sproveda Radia Ljubljana.

Komisija za organizacijo prehrane in prenočitve ob otvorenju avtocest. - Bratstva in združenja Ljubljana-Zagreb, obveščata vse udeležence, predvsem skupine, naj se predhodno javijo in hkrati tudi sporočijo, kolikšno obroke in pijačo bodo pripravili in eventualno prehrane in prenočitve. Novo mesto, tel. št. 8. 6873-R

NUMID visoko nagrado za eno polsobno vsehivno stanovanje. - Ponudbe v ogl. odd. pod »Obrtnik« 26575-9

MČNO SKRINJO, 3 m³, bakarno pocinjeno, 120 lit. in decim. - Ponudbe v ogl. odd. pod »20 kg«. 26429-4

DVA ELEKTRIČNA RADIATORJA za 10 reber, prodam. Ogled pri »Precis«, Zidovska 3. 26553-4

MOTOR s priklopo znamke »Triumph«, 250 cm³, novejšega tipa, prodam, Sattler Silva, Zalec 66. Ogled v popoldanskem času Zalec 6. R 3066-4

POLJSKE TRANCICE, dolž. 500 m, dimenzije 5-6 cm, kupimo, Po: nudbe dostavite na: Opekarnica, Družba, Ljubljana, 26472-3

ELEKTROMOTOR, 60 KW (Schleifring), uporaben, takoj kupimo. Realiteta agencija, Maribor - Partizanska c. 24. 2650-5

TAKOJ VSIŠKO HIŠO v centru Slov. Bistrice z lokalno, ugodno prodajo. - Ponudbe pošljite na upr. lista Maribor pod »1.500.000«. 26500-9

VISOKO PRILIBNO dvoslojno-vanjsko hišo, 67 arav zemljišča, polovica vsejiva, takoj prodam. Cena po dogovoru, Galjevica 41. 26500-9

KLET išče gostinsko podjetje v najem za nedolgo čas proti primerni odškodnini. Klet naj bo zdrava, isto podjetje prodaja 6 kom. železnih zabojev z ročaji, primerljivih za razne odpadke. - Ponudbe oziroma informacije pod »Suha klet« v ogl. odd. 26589-8

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

PODJETJU ZA POPRAVLJANJE VOZ IN STROJEV

GORICA razpisuje naslednja prostata mesta: POSLOVNEGA KNJIGOVODJE LIKVIDANTA ZA OSEBNI DOHODEK V RAČUNOVODSTVU

Pogoji: pod 1. popolna srednja šola z nad 5 let prakse na delovnem mestu knjigovodje; pod 2. nižja srednja šola z 2 leti prakse. Plača po tarifnem pravilniku podjetja, nastop službe s 1. dec. 1958. Ponudbe s opisom pošljite tajništvo podjetja do 25. nov. 1958. 6886-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

POSLOVNI ZVEZI ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO RADOVLJICA razpisuje sledeča mesta: 1. SEFA sekcije za urejanje gozdov 2. DVA TAKSATORJA - TEHNIKA 3. GRADBENEGA TEHNIKA

Ob 17.30 uri: E. de Filipov, »O to prikaznik. Gostovanje v Aidovščini. Nedelja, 16. nov. ob 15: Audry. Soledad. Izven. - Popoldanska predstava

Ob 20: Rokсандić »Babilonski stolp Izven Turek, 18. nov. ob 20.30: Juš Kozak, Balada o ulici. - Abonma TSS II. Sreda, 19. nov. ob 20: E. de Filipov. O to prikaznik. Abonma Mladinski IV. Četrtek, 20. nov. ob 20.30: Juš Kozak, Balada o ulici. Abonma GSS.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIONETE Levstikov (Sentjakovski) trg št. 2 Sobota, 15. nov. ob 17. uri: J. Penkov - N. Simončič: »Zlata pčelica. Zaključena predstava za otroke članov, s podružnično podjetja instalacije. Ob 20.30 uri: Oscar Wilde: »Srečni princ. Za odrasle.

Nedelja, 16. nov. ob 11. uri: J. Penkov - N. Simončič: »Zlata pčelica. Ob 20.30 uri: V. Cihbulik - P. Dežman: »Igrački na cestah. ROČNE LUTKE Resljeva cesta 36

Nedelja, 16. nov. ob 17. uri: W. Karach - J. Penkov: »Težava Petriškovega mame«. Prodaja vstopnic od petka dalje na upravi Resljeva c. 36 od 16-12 ure in pol ure pred pričetkom predstave pri ogledališčni blagajni. Rezervacije na telefon 32-020

DELAVSKI ODER Miklošičeva c. Nastop Pepite Perez in Manola Montez španski umetnikov - emigrantov

Sobota, 15. novembra 1958, ob 20. uri - Delavski oder (dvorana doma sindikatov), Miklošičeva c., za člane sindikalnih podružnic tekstilnih podjetij. Ponedeljek, 17. novembra 1958, ob 19. uri - Delavski oder (dvorana doma sindikatov), Miklošičeva c., za člane sindikalnih podružnic raznih podjetij

Turek, 18. novembra 1958, ob 19. uri - Delavski oder (dvorana doma sindikatov), Miklošičeva c., za člane sindikalnih podružnic raznih podjetij

Vstopnice za vse prireditve se dobe na Občinskem sindikalnem svetu Resljeva c. soba 6.

RTV LJUBLJANA

SPOROČILA: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 19.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00.

5.00-8.00 Pisan glasbeni spored: 6.40-6.45 Naš jedilnik; 8.05 »12 naših glasbenih slok«. I. Na obisku v glasbeni šoli na Jesenicah, 8.30 ura domače popularne glasbe; Pol ure domače popularne glasbe (ponovitev) - Janez Bitenc; Poje z nami; 9.30 Prelistamo naš zabavni album; 10.10 Petdeset minut s slovenskimi opernimi pevci; 11.00 Igrajo ansambel Sreka; 11.25 P. Šušteršič; 11.50 Pionirski tednik; 12.00 Zoltan Kodaly; Plesli iz Maroskeza; 12.15 Kmečkaja univerza - Ink. Franc Adamič; Načrtovani koncerti: 12.20 Plesni zvezdnih kaskadov z orkestrom Wernerja Müllerja; 12.40 Domači napravi iz pod zelenega Pohorja; 13.30 Pesmi in plesli iz Medjunirja; 13.50 Robert Schumann; Humoreske; 20.15 Sportni reportaža - Jože Tiran; Dirkaški brez mojstrov; 14.30 Naši poslušalci pozdravljajo; 15.40 S knjižnega trga; 16.00 Slovenska pesem od mladinskega do današ. VI. Emil Adamič; 16.35 uvertura: Gioacchina Rossinija; 17.40 Kaj bo prihodnji teden na sporedu; 17.25 Za priletno sobotno popoldne; 18.00 Jezikovni pogovor; 18.15 L. M. Skerjanc; Nokturno, 6 improvizacij; 18.45 Okno v svet; Madagaskar; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 RTV Ljubljana za konec tedna (javna oddaja); 22.15 Poeta za naše člane; 22.40 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

LOKALNI PROGRAM

14.00 Plesni zvoki; 14.20 Ivo Petrovič; Simfonija »Goga«; 14.45-15.00 Ljubljanska kronika in obvestila.

TELEVIZIJSKI PROGRAM

Kanal 10 19.30 OBZORNIK poročila, komentarji in razgovori o aktualnih dogodkih in problemih doma in po svetu; 20.00 MALI KONCERT Z VELIKIMI ANSAMBLI - prenos preveča dela javne RTV oddaje ob 12.30; 20.15 »Kmečkaja delovanja Franceta Milčinskega. Sodelujejo solisti Anica Zubovič, Zlata Gašperšič, Jože Kampič in zagrebški vokalni ansambel Sergeja Rainisa ter Zabavni orkester RTV pod vodstvom Fariha Rjajca; 20.20 JAZ SEM MEC, JAZ SEM PLAMEN - spominška oddaja ob 160-letnici rojstva Heinricha Heineja. Oddaja je pripravila Rapa Sukić, Izvaljo: Saša Milavec, Jurij Souček, Duša Počkajeva. Originalno glasbo je napisal Marian Vodopivec - režija: Mirč Kravlj, 20.50 ON IN NJENOVCI - kratka filmska igra režiserja Mirka Groblerja, ki obravnava izgubo časa po nepotrebnem; 21.10 JEŽKOV KABALET - prenos drugega dela javne RTV oddaje ob 12.30; Franceta Milčinskega iz Filharmonije, Sodeluje instrumentalni kvintet. 22.00 OBZORNIK - zadnja izdaja.

UMRLI

Za vedno nas je zapustila naša ljuba žena, sestra in teta IVANA VLAH delavka v Mestni vrtnarji Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 16. novembra ob 15. uri iz Janezove mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: mož Franc, sestre in ostali sorodniki. Ljubljana, 14. novembra 1958.

Po kratki, težki bolezni nas je zapustil skrbni oče, stari oče in stric ANTON JAKOPIČ vlakovodja v pokolu Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, 16. novembra, ob 15.30 uri iz Marijine mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: hčerki Mira in Eliska, vnuk Pavel in ostalo sorodstvo. Ljubljana, 14. novembra 1958.

POPRAVEK Osmrtnica Josip Kmecl je pravilno. Zalujoči: Sabina poročena Orožen, sestra in Minka Kmecl otroci. Božena rojena Macak snaha, Janko Orožen zet, Božena, Alenka, Aleško in Marjetica vnučinki in vnuki ter ostali sorodniki.

KOLEDAR

Sobota, 15. novembra: Leopold. NOCNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUJNE OBISKE NA BOLNIŠKEM DOMU OB 21.00 URE ZJUTRAJ OB NEDELJAH IN PRAZNIH VES DAN.

Zdravstveni dom SIŠKA: Dr. Mijatovič Ljubimko. Cermetova 31, tel. 22-831.

Zdravstveni dom BEZIGRAD: Dr. Tičar Lojze, Lavričeva 5-2, tel. 31-285. V odsotnosti zdravniškega kličite tel. LM 30-903

Zdravstveni dom CENTER: Dr. Zalta Maks, Miklošičeva 24, tel. 39-151. Za obiske otrok ista tel. številka.

Zdravstveni dom VIČ: Dr. Janez Ječ, Prešernova 25-IV, tel. 32-740. Nedeljska dežurna v ambulanti Mirje, Trg mladinskih delovnih brigad 3, od 8-14 ure, tel. 21-797.

Zdravstveni dom MOSTE: ZD moste, Krekova 5, tel. 31-359. V odsotnosti zdravniškega kličite tel. LM 30-300

Zdravstveni dom RUDNIK: Dr. Lesković Bogdan, Opekarnica 8, tel. 21-823. V odsotnosti zdravniškega kličite tel. LM 20-500

Zdravstveni dom LJUBLJANA-POLJE: Dr. Vidmar Roman, ZD Ljubljana-Polje, tel. 383-220. V odsotnosti zdravniškega kličite tel. LM 383-100.

Obveščamo vse občane občine VIČ, da bo neprekinjeno zadnjkrat drugo cepiljenje proti otroški polio virusni bolezni, ki se prenaša s pomočjo mleka, se za dar najljepše zavajuje!

ZAPRTJE je zelo zoprna bolezen, ki vam povzroča bolečine, istočasno pa odpira vrata čeli vnetju nevarnih bolezni. Zalujoči: zdravniška zadruga 1900 din za slepo mladino. Ravnanstvo Zavoda za slepo mladino se za dar najljepše zavajuje!

Nameste cvetja pokojni Sabini ZUPAN so pokopali v otroški pokopališču dne 12. nov. 1958 ob 14. uri v Otrškem dispanzerju. Trg mladinskih brigad.

ZAPRTJE je zelo zoprna bolezen, ki vam povzroča bolečine, istočasno pa odpira vrata čeli vnetju nevarnih bolezni. Zalujoči: zdravniška zadruga 1900 din za slepo mladino. Ravnanstvo Zavoda za slepo mladino se za dar najljepše zavajuje!

Nameste cvetja pok. dr. Trtničnik Aleksandra je pokopala družina Pavletič 1.000 din za slepo mladino. Ravnanstvo Zavoda za slepo mladino se za dar najljepše zavajuje!

DREVI ob 20. URI BO »DANČING« z zabavnim in varietetskimi sporedom in festivalni dvorani »SOCA« Internacinalni PIERRE bo predvajal svoje izjemne televizijske poznane točke. Igrajo 57 DIXIEŠ. Vstopnice bodo v prodaji od 18.30 dalje v »SOCA«.

STUDENTJE POZOR!

REKLUZIVNA STUDENTSKA PLESNA ZABAVA s velikim akademskim plesnim orkestrom bo v soboto, 15. novembra v dvorani študentskega menza, Miklošičeva 12, Sodelujejo: »SOCA« Internacinalni PIERRE bo predvajal svoje izjemne televizijske poznane točke. Igrajo 57 DIXIEŠ. Vstopnice bodo v prodaji od 18.30 dalje v »SOCA«.

GLEDALISKA

DRAMA Sobota, 15. nov. ob 19.30: Majakovski: »Velika žetisa«. - Izven in za podeljeje. (Vstopnice so že v prodaji.)

Nedelja, 16. nov. ob 15: Majakovski: »Velika žetisa. Izven in za podeljeje. (Vstopnice so že v prodaji.)

Ob 19.30: Goodrich - Haectek: - »Dnevnik Ane Franke. Izven in za podeljeje. (Vstopnice so že v prodaji.)

OPERA

Sobota, 15. nov. ob 19.30 uri: Puccini: »MADAME BUTTERFLY« Abonma red P.

Zadnjice je bila v Londonu ena največjih razprodaj umetniških slik. Bankir Jacob Goldschmidt je prodal sedem slik (Manet, Cézanne, Van Gogh in Renoir), ki jih je bil rešil pred drugo svetovno vojno, ko je zbežal iz Hitlerjeve Nemčije. Slike je prodal za 937 milijonov dinarjev. Rekordno ceno je dosegla Cézannova sika »Mladenič«, za katero je plačal kupec — ameriški milijarder Mellon — kar 264 milijonov. Izmed vseh sedmih umetnin bo ostala le ena v Evropi, ostale bodo šle na ono stran Atlantika.

„Govoreči načrt mesta“

Na hamburškem letališču so pričeli montažna dela na svojevrstnem aparatu, tako imenovanem »govorečem načrtu mesta«, ki bo koristil turistom in ostalim priselcem za lažjo orientacijo. Potnik, ki prispe z letalom v Hamburg, ima v žepu naslov, ne ve pa, kje naj ga išče. Ko bo »govoreči načrt mesta« popolnoma dokončan — sedaj deluje le optični del — bo potnik v spodnjem desnem kotu poiskal ime ulice in pritisnil na gumb zraven imena. Na velik plošč 5 x 6 metrov, ki je podobna stenskemu zemljevidu, je narisana celotna načrt mesta z imeni ulic. Načrt je na steklu, zadaj pa so montirane posebne luči, ki ob pritisku na gumb osvetlijo iskano ulico, hkrati pa tudi vse ulice, ki peljejo, z letališča, po najkrajši poti do zelenega mesta. Sedaj, ko deluje šele prvi del te naprave, mora potnik preskicirati ulice in si zapisati njih imena. Kasneje pa bo montiran še govoreči del mestnega načrta, ki bo ob pritisku na gumb podrobno obrazložil, po katerih ulicah mora potnik kreniti, da bo našel zeleno ulico. Naprava na hamburškem letališču je vsekakor novost in edina te vrste na svetu. Zanimivo je tudi to, da je načrte zanjo izdelal hamburški profesor Tom Gottberg. Njegova iznajdba geomatov, kar pomeni geografskih avtomatov, je vzbudila velj zanimanja po vsem svetu, bržčas pa bodo njegovo iznajdbo lahko koristno uporabili tudi pri pouku zemljepisa.

Na vrtu Lovra Kerna v Ljubljani je te dni začelo cveteti čespljevo drevo; poleg cvetov pa so na drevesu že tudi majhni zeleni sadovi.

Na vrtu Lovra Kerna v Ljubljani je te dni začelo cveteti čespljevo drevo; poleg cvetov pa so na drevesu že tudi majhni zeleni sadovi.

Tkanina močnejša od jekla

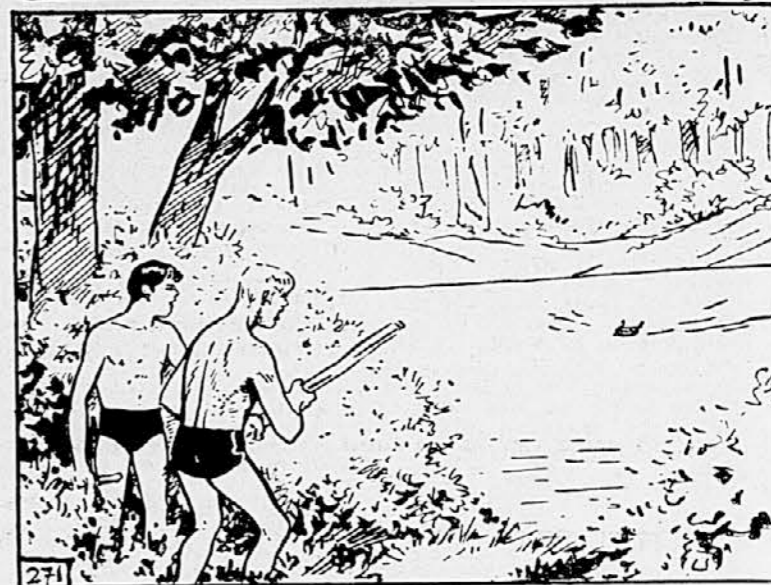
Ameriško podjetje B. F. Goodrich je izdelalo plastično tkanino, ki je močnejša od jekla. Eden njenih sestavnih delov je nylon. Prvič so jo uporabili pri elevatorjih, ki prenašajo rudo na tekočem traku ob zelo zahtevnih pogojih (vročina, vlaga itd.). Neka koksarna je iz nove tkanine izdelala 1,05 metra širok tekoči trak, ki prenese s hitrostjo 180 metrov na minuto v eni uri 700 ton premoga pri nagibu petindvajsetih stopinj navkreber. Stari tekoči trakovi in elevatorji so morali pri takih pogojih uporabljati zamotane sisteme mnogih jermenov.

Drobiž

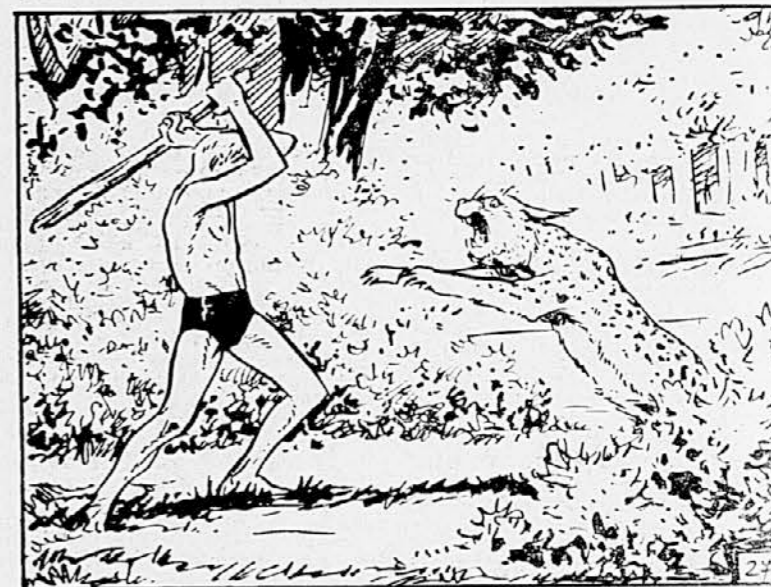
- Smrtno se je ponesrečil svetovno znani planinec in plezalec Jean Couzy s tovarišem je plezal na 2712 m visok vrh Bure v masivu Devoulu. 50 m pod vrhom se je odtrgnil s skale kamen in priletel Couzyju na glavo ter ga na mestu ubil.
- Annette Allard, ena sester petorčak Dionne iz Kanade, je rodila naslednik svetovno znanih sester, izmed katerih je Cedille rodila letos septembra hčerkejo.
- Bolgarski časopis »Esti Hiran« je pisal o tem, da je v Bolgariji prepovedano nositi ozke hlače. Može in mladeniči morajo nositi tako široke hlače, da jih morajo sleči, ne da bi bilo treba prel sežuti čevlje. Niso pa pisali, kako bodo nadzorovali izvajanje tega predpisa, niti kake kazni čakajo »grešnike«.
- Strela je udarila v letalo med pristajanjem na letališču Manchester. Udarci je poškodoval vse naprave v kabini, tako da je letalo pristalo s pomočjo znakov letališkega osebja. Pri tem nesreči ni bilo človeških žrtev.
- Britanska Midland banka je razpisala visoko nagrado tistemu, ki bi ujel neznan vlomilce, ki so vtrli v njen trezor in odnesli vso gotovino. Scotland Yard je doslej ostal brez uspeha. Trezor so šli za popolno varnega pred vlomilcem, zavarovan je z debelimi jeklenimi stenami, dvojnimi kovinskimi vrati in z ogledjem iz jeklenih palic. Vlomilci so delali 5 ur, ne da bi kdor koli kaj slišal.
- Nad 8 milijonov ljudi bodo evakuirali iz New Yorka v primeru atomskega napada. Za zdaj svetuje direkcija pasivne obrambe, naj se ljudje poskrbijo v zaklonišča. Če pa bi napad prišel nepričakovano, naj se vržejo na tla in pokrijejo z najbližjo stvarjo, da se vsaj nekoliko zaščitijo pred smrtnim sevanjem.

VELIKA STAVA

PO POVESTI SAMUELA GEOVILLA RIŠE MIKI MUSTER

271. »Naravnost k tebi plava!« je Jim zašepetal Petru. »Če ga ne boš pregnal s krepkim udarcem po smrčku, te bo še napadel!« Peter je stisnil kij v pesti in si potihem želel, da bi se ris vendarje prestrašil in odplaval drugam. Vse pa je kazalo, da si je ris trmasto izbral prav tisto mesto, kjer je najj čakal Peter s svojim preprostim orožjem.

272. Ko je zver priplavala do brega in začutila tla pod nogami, se je bliskovito pognala proti Petru. Peter bi rad skočil v stran in ponudil zverini prsto pot v gozd, toda vedel je, da ga iz bližnjega grmovja opazuje Jim. Vedel je tudi, da se Jim ne bi umaknil. Zato je zamahnil s kijem in hotel zadeti risa med žareče oči.

273. Ris pa je bil hitrejši. V trenutku je spremenil smer skoka in se izognil udarcu. Peter se je opotekel, tedaj pa je ris šinil preko njega in ga s šapo oplazil po rami. Ris je priletel na tla v Jimovi bližini. Jim ga ni čakal in se je hitro zaril v bodi čisto grmovje. »Prenizko si meril!« je učil prijatelja, ko je ris izgubil v gozdu.

Uspehi naših padalcev

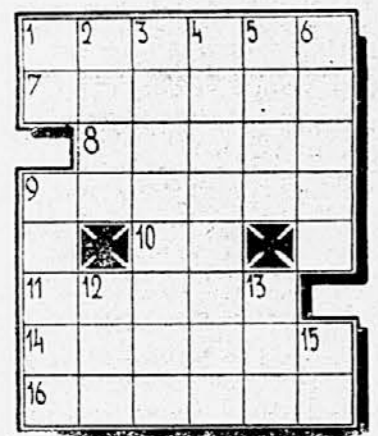
Pred osmimi leti so poročali časopisi, da je jugoslovanski padalec Janko Lutovac skočil v enem dnevu 132-krat iz letala in s tem postavil nov svetovni rekord. To se je zgodilo 153 let po prvem skoku s padalom Francaza Andréa Jacquesa Garnerina oziroma štiri stoletja po prvem osnutku praktično izvedljivega padala, ki ga je narisal Leonardo da Vinci.

Pri nas se je padalstvo v večjem obsegu razvilo med drugo svetovno vojno, ko je

oktobra 1944 Vrhovni štab NOB odločil, naj izberejo iz raznih enot okrog 100 najboljših borcev in jih pošljejo v Bari. Te skupini se je pridružilo šestdeset ozdravljenih ranjencev in veliko število Slovencev, ki so bili do razsula Italije v italijanskih taboriščih in zaporih. Vsi ti so opravili pri zavezniški vojski padalski in minerski tečaj; nato pa so jih vključili v Prvi desantni bataljon. Iz tega bataljona izhajajo v glavnem instruktorji, ki danes poučujejo padalce JLA.

Taki uspehi so bili mogoči le zaradi dobre in sistematizirane vzgoje mladine. Ze od leta 1944 dalje imamo temelj za šolanje novih padalskih kadrov. Vztrajno delo je rodilo obilne uspehe v tem zahtevnem sportu, ki terja veliko hrabrosti, prisebnosti in spretnosti.

KRIZANKA

VODORAVNO: 1. dunajski nogometni klub, 7. skriten odgovor proti komu, 8. razbijanje, hrup, 9. kilice za raznoževanje, 10. začetenje, primka in imena nemškega opernega skladatelja (Lohengrin), 11. grška boginja močrosti, 14. ostanek 16. bat. liti.

NAVPIČNO: 1. tu in naš sočasnik, 2. reka v Švici, 3. voditelj angleške buržoazne revolucije v XVII. stol. (Oliver), 5. angleško vsučiliško mesto, 6. stara beseda za kmeta, 8. začetek tekme, 12. moško ime, 13. luka v Izraelu, 15. kratica za »tačnina«.

RESITEV ČETRTKOVE KRIZANKE
VODORAVNO: 1. centrum, 8. Amerika, 9. rame, 10. os, 11. Andra, 13. Peru, 15. lb., 16. Tisa, 19. arzenik, 21. Toskana.

IZ DANAŠNJEGA »PAVLIHE«

»Draga gospodinja! Jaz sem jajce znesla zastoni, moja lastnica je dobila zanj kovača. Pisite mi, koliko ste pa vi dali zanj!«

»Zdi se mi, da bi bilo najpametneje streljati na dva tisoč yardov. Plovejo v precej stisnjeni gruči. V obliki pahljače bomo izstrelili šest torpedov iz sprednjih cevi, se nato obrnili in izstrelili še tiste iz zadnjih, medtem pa bomo vložili še preostale štiri torpede v prazne sprednje cevi. Če bo kaj priložnosti, bomo spustili še te štiri. Tako nam bo ostala samo ena riba v zadnjem torpednem oddelku.«

»Dobro,« sem rekel v mikrof. »Kolikšna je razdalja zdaj?«

»Štiri tisoč! Pripravljeni smo, le zunanjih vrat še nismo odprli. Odpirati jih bomo začeli pri tri tisoč.«

Čutil sem brezčutno, hladno radovednost. Kocka je padla takrat, ko sem ukazal, naj postavijo krmilo na desno. Vsa naša naloga je bila zdaj dokončati začeto zadevo. Težko ko znova napolniti cevi, ker se bo ladja zibala, in vesel sem bil, da je Keith še v New Londonu vztrajno zahteval, da je treba montirati pri ceveh posebne varnostne naprave. Kadar smo pluli na površju, smo praviloma vadili nabijanje cevi med plovo prav za takšne priložnosti, kot je bila ta.

Ladja je imela s seboj kajpak samo štiriindvajset torpedov, šestnajst v sprednjem in osem v zadnjem torpednem oddelku. Ker smo ob tej plovi že dvakrat napadli s tremi ribami iz sprednjih cevi in enkrat s tremi iz zadnjih, nam je ostalo samo še petnajst rib: deset spredaj in pet zadaj. Vredno bo vložiti tiste štiri, ki nam bodo ostale spredaj, o prvem napadu, gotovo pa ne ene same, ki bo ostala v zadnjem oddelku.

»Kolikšna je zdaj razdalja?« Iskal sem že tarče, pa jih še nisem videl. Zdaj smo divjali dalje in dalje, da bi uničili nekaj ljudi in nekaj ladij, ki jih sploh še nisem videl. Morda jih tudi ne bom, lahko bi povedal njihov približni položaj tako, da bi pogledal kot, ki ga zavzema parabolični reflektor radarja na jamboru nad menoj, za katerega sem vedel, da je obrnjen v smeri proti njim. Zdaj so bili rahlo na desno od nas; vodilna ladja pa je bila za nekaj stopinj na levo od našega kljuna.

»Tri-tri-dvakrat nič! Priporočam, da spremenimo kurz do

dva-devet-nič! Zdaj začenjamo odpirati zunanja vrata — pri tej hitrosti bo to trajalo nekaj časa!«

Zunanja vrata na torpednih cevih odpirala na hidravlični pogon, toda pri Walrusu tega še ni bilo, ker je bil že zastarel. Naša vrata je bilo treba odpirati z rokami, druga za drugimi, in pri tem premagovati upor, ki ga je povzročala hitrost plovice.

»Levo do dva-devet-nič!«

Kazalec za naklon krmila se je odklonil nekoliko na levo, potem pa se je vrnil v prejšnji položaj. Oregonov glas je rekel: »Držimo dva-devet-nič!«

Nenadoma so se pojavile na vidiku. Eksplozirali sem: »Tarče!« položil sem daljnogled v ležišče na TBT, ga divje zasukal levo in desno in jih vse zajel v vidno polje. Velika gmota ladij, naravnost pred nami in desno od nas. Precej proti levi samotna manjša ladja, vodilna spremljevalka. Nanjo se ni treba ozirati. Na desni, daleč na desni, samotna drobna pika — levi spremljevalec. Ta bo kmalu problem!

Ladje pred nami pa — ne moremo zgrešiti! Mora jih biti vsaj tri vrste, trdne in sive na svetlejšem sivem ozadju. Vseh skupaj je enajst, je rekel Jim.

»Razdalja, Jim!« sem rekel v mikrof. »TBT imam na vodilni ladji — videti, da je to tanker.«

»Dva-pet-dvakrat nič! Ali vidiš spremljevalke, kapitan?«

»Vidim! Na dobrem položaju smo! Sproti odbiraj razdalje!«

»Razdalja, dva-štiri-dvakrat nič! Zunanja vrata so odprta, sir! Dva-tri-dvakrat nič! Dva-dva-dvakrat nič! Zasukajte radar krog in krog — čisto okrog — razdalja dva-ena-dvakrat nič!«

»TBT je na vodilni ladji, Jim,« sem rekel v mikrof. »Kot ob kljunu je velik, približno levo devdeset.«

Stal sem na zibajočem se Walrusovem mostu in se prilepil z daljnogledom na vodilno ladjo. Walrus se je božjastno opotekal z ene strani na drugo in pomakal nos zdaj globoko v vodo, zdaj ga pomolel visoko nad njo — kljun — kjer je tičalo šest bronastih glav, ki so čakale moje besede, da bodo odplule

opravit smrtno poslanstvo. Morje je zarjavelo navzgor vse do mosta; nagnosko sem se sklonil in odvrnil. Walrus se je opotekel in bobnel. Nehalo je deževati. Nebo je bilo videti nekoliko manj temno, sivina je bila nekoliko manj poudarjena. Zdaj sem jasno razločil naše tarče. V vrsti dva tankerja. Morda še kateri za njima. Velika tovornica je vodila najbližjo vrsto. Vse same velike ladje, velike in hitre.

»Dva tisoč yardov!« Jimov glas je napovedoval dokončnost tega, kar se bo zdaj zgodilo, neizbežnost, ki mora priti.

Tvegal sem hiter pogled na desno — levi spremljevalec je bil še vedno jasno viden, le da je bil zdaj precej bližje. Jasno je, da imamo za mirno plovo še dve minuti. Zdaj, ko smo tu, naredimo, kot je rekel kapitan Blunt: VZEMITE SI CAS IN STEJE NAJ VSAKA RIBA!

»Ostanite na mestih do nadaljnega!« V mikrofno: »Zdaj sem na vodilni ladji, Jim. Za vsak torpedo mi povej, kdaj bo šel! — Streljajte!«

»Ogenj!« Ko je izdal povelje, je Jim pritisnil na gumb, ki je vključil ves zvočni sistem. Čutil nisem ničesar. Nobenega sunka, nobenega tresljaja, ko je izskočilo iz ladje tri tisoč funtov, tona in pol.

»Ena je šla,« je zarjavel zvočnik. Napet premor. »Dva je šla!« spet premor. Snel sem daljnogled s TBT in se zasukal, da bi pogledal po bližajočem se rlicu. »Tri je šla!« Jim je streljal v pahljači, tako da ni potreboval položajev s TBT. »Štiri je šla!« Pogledal sem naprej, da bi videl bele sledi, kar pa je bilo nemogoče na popolnoma črni vodi. »Pet je šla!« Bližajoči se lovec je bil večji in večji. Rad bi vedel, če nas je že zagledal? »Številka šest je šla! Vsi torpedi izstreljeni! Razdalja do tarče ena-tri-dvakrat nič!«

»Krmilo popolnoma levo,« sem zaklical povelje. Walrus se je naglo obrnil, desni izpuhi so zarjaveli protest.

»Priporočam kurz nič-devet-nič!«

»Nel!« sem zavpil, potem pa sem se zbral in prijel za mikrof. »Ni dobro, Jim. Preblizu levemu spremljevalcu!«

